

bb 68. magyar-jugoszláv vizgazdálkodási jegyzőkönyvet irtak alá

s/sk/m/vg

1964. november 24.

a magyar-jugoszláv izgazdálkodási bizottság november 16-24 között budapesten tartotta 9. ülészakát. a tanácskozáson megtárgyalták a két országot érintő időszerű vizgazdálkodási kérdéseket. megállapodtak a dunai jeges árvíz elleni közös védekezés kérdésében. ennek értelmében két magyar jégtörőhajó 1964/65 telén - szükség szerint - ismét a jugoszláv szakaszon segíti a jég akadálymentes levonulását. határozatot hoztak a duna a dráva és a mura közös szakaszaira vonatkozó szabályozási és árvízvédelmi tervek egyeztetéséről, továbbá a vizek tisztaságának megóvására irányuló vizsgálatok megszervezéséről és a szükséges intézkedések megtételéről.

a tárgyalás jegyzőkönyvét magyar részről dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság vezetője, jugoszláv részről tome kuzmanovszki, a jugoszláv szövetségi vízügyi szervezet vezetője írta alá.

kedden este dégen imre, az országos vízügyi főigazgatóság vezetője vacsorát adott a jugoszláv delegáció tiszteletére. a vacsorán részt vett dr. dusan csalics, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság budapesti nagykövete is. /mti/

-...-

21.03/-n

-42-

- v é g e -

MTI.

Kiadja a Magyar Távközlési Iroda, Budapest, I., Béni utca 6-7. Telefon: 100-400, 350-500

A szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. november 25.

bb 1. miller-bemutató - jókai: a szerelem bolondjai című regényének színpadi változata - két premierre készül az állami déryné színház

i sk vm fm

1964. november 25.

az állami déryné színház kulich gyula téri épületében egyidejűleg két darabot próbálnak. jókai mór: a szerelem bolondjai című népszerű regényét vereczkey zoltán színész-író - akinek már több munkáját bemutatta a színház - dramatizálta. a társulat három felvonásban viszi színpadra a történetet. az előadást földes róbert rendezi, a díszleteket sostarics zsuzsa, a jelmezeket pedig rimanóczy yvonne tervezte. a színmű főbb szerepeit: dési mária, szilágyi sándor, tasi béla, komlós róbert és kovács mária játssza. „a szerelem bolondjai”, -t november 26-án csütörtökön este mutatja be az állami déryné színház budapesten a felújított kulich gyula téri színházépületében.

jelentős bemutatóra kerül sor december 12-én is, amikor veszprémi versenyben arthur miller: édes fiaim című háromfelvonásos drámáját adják elő. a darabot kertész lászló rendezi. a főbb szerepeket kaszai ilona, feleki sári, haraszint tibor, hollai bertalan, hajdu endre, torday ili, dombovári ferenc és pitó éva alakítja. a díszleteket cselényi józsef, a jelmezeket pedig rimanóczy yvonne tervezte. /mti/

-...-

bb 2. védetté nyilvánították a zengővárkonyi „mókusország”, -ot

vid ká tr vm

1964. november 25.

a zengővárkonyi tanács védett állatokká nyilvánította a mókusokat. a fatu feletti szelidgesztenyest, amely az országban a legnagyobb összefüggő gesztenyeerdő, valamikor nagy számban lakták a mókusok. /folyt.köv./

Me

- 1 -

/bb 2. védetté.....1.folyt./vm

az öreg fák odvaiban ugyanis kényelmes, biztos lakást, a gesztenyefákon és a közelükben levő diófákon pedig bőséges táplálékot találtak sok kiránduló kereste fel az év minden szakában a zengővárkonyi „mókusország,-ot, hogy gyönyörködjenek a fürge kis állatok életében. Idők folyamán azonban a mókusok száma erősen megcsappant. a legutóbbi számbavétel alkalmával már csak 18 mókust találtak ezen a területen. a községi tanács határozata védelmet, nyugalmat biztosít a gesztenyefák kis lakóinak. az idén és a következő években új telepítésekkel tovább bővíti a zengővárkonyi szelidgesztenye-erdő, így tehát a „mókusország,, még nagyobb lesz./mti/

bb 4. megkezdtek az aszu készitést tokajhegyalján

vid ká sk vm 1964. november 25.

tokajhegyalján megkezdtek az idei termésű aszaborok készitését. az összegyűjtött mintegy 5500 mázsányi aszuszemet tarcalon, mádon, tállyán és tolcsván dolgozzák fel. a tokajhegyaljai állami pincegazdaság a szakcsoportoktól és egyéni termelőkötől 4600 mázsa aszuszemet vásárolt fel, míg a tarcali állami gazdaság 450 mázsa aszut szüretelt az idén, kiváló minőségben. itt a becslések szerint mintegy 800 hektoliternyi jóminőségű 3-4 és 5 puttonyos aszabor készül. a szőlészeti kutató intézet tarcali telepén a történelmi nevezetességű szarvas szőlőben a muskat lünel szőlő összetöppedt szeméit teljesen külön gyűjtötték, s ebből az idén is készitene különleges izü és zamatu ugynevezett muskotályaszut.

az aszukészítéshez a legtöbb helyen a tavalyi bort használják fel. a mazsolaszerű bogyókat zuzógépekkel darálják. a gép a magokat nem töri, így azok kesernyés ize nem kerül a borba. az így készitett ugynevezett aszutésztára öntik a bort és együtt áztatják, míg az illat és zamatanyagok ki nem oldódnak. ezután szürük, majd hordókba fejtik./mti/

-2-

bb 3. ujjabb fejezetek a budapesti fiatalok kongresszus előtti „zárszámadásából,,

i d1/tné/m/sr

1964. november 25.

hétfről-nétre ujjabb fejezetekkel gazdagodik a budapesti fiatalok kongresszus előtti „zárszámadása,, az elmúlt négy esztendő munkájáról készitett mérlegek az ifjusági szövetség életének valamennyi fórumán arról tanuskodnak, hogy az ifju szakemberek - munkások és értelmiségiek - nagy hivatásszeretettel és felelősséggel vállaltak részt a legkülönbözőbb feladatok megoldásából.

a ganz villamosságai művek fiataljai említésre méltó eredményeket értek el a vegyipari megrendelések teljesítésében és a műszaki fejlesztésben. összesen 36 különböző fontos berendezés elkészítése felett vállaltak védnökséget és terveik teljesítésével, a minőségi előírások szigorú megtartásával tettek, illetve tesznek eleget önkéntes kötelezettségüknek. sokkal hozzájárultak anhoz, hogy a körülbelül 25 és félmillió forint értékű szállitmány jónéhány darabját határidő előtt adták át a borsodi vegyikombinátnak, a fűzfői nitrokémiai ipartelepnek és a berentesi vegyiműveknek. ezenkívül, a vállalat műszaki fejlesztési tervének áttanulmányozása után, elhatározták, hogy 20 fontos feladatot megoldását ifjusági védnökséggel szavatolják. az előzetes számítások szerint mintegy 27.000-28.000 óra társadalmi munkával teljesítik majd felajánlásukat, s fáradozásuk több mint másfél millió forint értékű megtakaritást jelent majd a vállalatnak.

a beloiannisz hiraadástechnikai gyárban három év alatt 34-ről 79-re növekedett az ifjusági brigádok száma. közülük 8 már a ki-tünnő szocialista címet is kiérdemelte, 9 pedig közel jár a követelmények teljesítéséhez. a fiatalok közül az idén 31-en nyerték el a szakma ifju mestere címet, s olyan vizsgamunkákat, „remekeket,, készitettek, amelyek a napi termelésben is jól használhatóak. az egyik ifju mester munkája például olyan jól bevált a gyakorlatban, hogy 180.000 forinttal tetézte meg a beloiannisz gyári kisziták takarékosági számláját.

az egyesült izzóban elsősorban ujitásokkal jeleskedtek a fiatalok. a múlt évben benyujtott és elfogadott javaslatoknak mintegy kétharmadát az ifju szakemberek dolgozták ki, s így jórészt nekik köszönhető, hogy a gyár ujitómozgalma 26 millió forintos megtakaritással zárta az esztendőt. ezenkívül több követésre méltó kezdeményezésük is kiérdemelte a gyár vezetőinek elismerését. a mintagépgyár ifjusági tervező brigádja például elhatározta, hogy az eddigiektől eltérően nem a tervrajzok átadásával, hanem a mintapéldány elkészültével fejezi be egy-egy munkáját. a wolfram-gyáregységben pedig valamennyi ifjusági brigád felett fiatal műszakiak vállaltak védnökséget./mti/

-3-

bb 5. megfelelő-e a cserelakás? - a fővárosi bíróság ítéletei lakásügyi perekben

1 bc/tm/m/zs

1964. november 25.

a fővárosi bíróság a közelmúltban másodfokon több olyan lakásügyi perben ítélkezett, amelyben a személyi tulajdonban álló lakás tulajdonosa felmondott a bérlőnek, hogy maga költözhessen be ingatlanába. ilyen esetekben - mint ismeretes - a felmondással egyidejűleg megfelelő cserelakást kell a tulajdonosnak felajánlania a bérlő részére. az alábbiakban néhány figyelemre méltó megállapítást ismertetünk a bíróság jogerős ítéleteiből.

az egyik ügyben a tulajdonos 17. kerületi lakása helyett 10. kerületi lakást ajánlott fel cserébe a bérlőnek, aki azonban nem fogadta el. a tulajdonos a kerületi bírósághoz fordult, amely elutasította keresetét, hivatkozva arra, hogy az alperes nem kötelezhető a felajánlott cserelakás elfogadására, mert az jelenlegi lakásával nem azonos helységben van. az ügy a fővárosi bírósághoz került, amely az elsőfoku bíróságot új eljárásra utasította. végzésében utalt arra: a bérlőt ugyan hozzájárulása nélkül nem lehet más helységben levő cserelakás elfogadására kötelezni. tény az is, hogy budapest külső kerületeit a csere elbírálásánál általában más helységnek tekinti a bírói gyakorlat, mert az egyes kerületek eltérő jellegűek. a belső, nagyvárosias jellegű kerületek mellett a külső kerületek kertes, vidékies környezetet nyújtanak, más a levegőjük, közlekedési adottságaik, a közművesítési helyzet, stb. ennek ellenére azonban - hangoztatja a végzés - egyes indokolt esetekben más, vagy hasonló jellegű kerületben felajánlott cserelakást is megfelelőnek lehet tekinteni. a szóbanforgó ügyben ez azért is indokolt, mert határos kerületekről van szó. a 10. kerületben ugyanis vannak a 17. kerülethez hasonló kertes, jó levegőjű lakóházak, s a felajánlott cserelakáshoz is például 80 négyzetméteres kert tartozik.

egy másik ügyben a 18. kerületi kossuth lajos utca egyik kertes családi házában levő lakásról volt szó. a lakás két szobából áll - a kút, a wc, a fűskamra és a mosókonyha az udvaron van. az egyik családtag azonban tbc-s megbetegedéssel gyógykezelés alatt áll. a felajánlott cserelakás viszont a 6. kerületi majakovszkij utcában van és udvari fekvésű - bár kétszobás, s a mellékhelyiségek is a lakásban vannak. a bíróság azonban megállapította: a bérlő indokoltan ragaszkodik a megszokott kertes lakáshoz, mert a gyógykezelt családtag egészségi állapotaszükségessé teszi, hogy napos, jólevegőjű környezetben lakjék.

/folyt.köv./

ME

-4-

bb 5. /megfelelő-e ... 1. folyt./ m

egy további ügyben egy bartók béla uti, kétszoba hálós narmadik emeleti öröklakás helyett háromszobás villalakást ajánlottak fel a bérlőknek, ugyanabban a kerületben, a nagyszőlős utcában. a bérlők azonban nem fogadták el az ajánlatot, arra hivatkozva, hogy a cserelakást fekvése, alapterülete, felszerelése és havi bére miatt nem tartják megfelelőnek. hivatkoztak arra is, hogy a lifthiány súlyosan érinti az alperes egyik idős hozzátartozóját. a bíróság e kifogások ellenére is helyt adott a keresetnek és kötelezte az alpereseket a cserére. megállapította ugyanis, hogy a felajánlott lakás kétemeletes házban, az elsőemeleten van és egészségügyi szempontból kifogástalan. a lakáshoz három lakószoba tartozik, jó beosztású, s így az alperesek nem lehet akadályai a lift hiánya sem, hiszen elsőemeleti lakásról van szó. az új lakás bére ugyan valóban csaknem 100 forinttal több - hangoztatja az indoklás - mint a másiké, a különbözet kifizetése azonban - figyelembe véve az alperesek kereseti viszonyait - nem jelenthet különösebb akadályt a cserelakás elfogadásában./mti/

...

bb 6. muzeumba kerültek azok a fizikai eszközök, amelyekkel hajdan még kossuth lajos is kísérletezett

vid tné vm fm

1964. november 25.

az egykori sárospataki főiskola legrégebbi épületében, az 1771-ből származó ugynevezett ó-kollégiumban a történelmi emlék gazdag gyűjteményét őrzik. az ősi épület boltíves szobáiban helyezték el a diákváros nagyhirű iskolamuzeumát. a kiállítás egyik nevezetessége és érdekessége a régi fizikai eszközök gyűjteménye. ezek egyrészt az 1770-es évek elején a külföldi országokban járt magyar professzorok hozták patakra. ilyen - többek között - a világon szinte egyedülálló, mécsvilágítással működő vetítőberendezés, amelyet holland mesterek készítettek, az 1708-ban vásárolt légszivattyú készülék és a különböző mikroszkópok. ezekkel hajdanában még második rákóczi ferenc, a pataki vár ura is kísérletezett.

a ritka gyűjtemény az idén újabb értékekkel gyarapodott. a sárospataki második rákóczi ferenc gimnázium mintegy 80 olyan fizikai kísérleti eszközt ajándékozott a muzeumnak, amelyeket az 1800-as években Magyarországon, a tokaji és kassai mechanikusok gyártottak és a főiskolán használtak. ezek között vannak még ma is jó minőségű távcsövek, kezdetleges áramfejlesztők, különböző hőmérők és a zempléni - regéci hutákban előállított üveghengerek. a fizikai eszközök külön érdekessége, hogy azokkal a sárospataki főiskolán tanuló kossuth lajos, szemere bertalan és tompa mihály is végzett kísérleteket./mti/

...

ME

-5-

bb 7. mennyi kukorica-virágpor van a balaton iszapjában? - pollenstatisztikával állapítják meg a tó feltöltődésének pontos ütemét

i ie sk vm ká

1964. november 25.

a szakmai körökön kívül a nagyközönséget is mind jobban foglalkoztatja a balaton feliszapolódásának problémája, amely - főleg a kesztnelyi öbölben - lassan kihat a fürdésre, hajózásra, s így a magyar tenger idegenforgalmi hasznosítására is. a problémára, pontosabban a feliszapolódás ütemének és törvényszerűségének kérdésére ma már több tudományág keresi a választ. az egyik legfontosabb és legérdekesebb vizsgálatot, az ugynevezett pollenstatisztikát a természettudományi múzeum növénytárában végzik.

a pollenstatisztika módszerének - mint dr. zólyomi bálint akadémiai levelező tag, a növénytár vezetője elmondotta - az az alapja, hogy a szél útján beporozódó növények óriási mennyiségű virágporának, pollenjének zöme szétszóródik a levegőben, s közben egy kis része a tavakra és lápokra hull.

itt betemetkezik a fenéken lévő iszapba, a lerakódó iszaprétegben teljesen elzáródik a levegőtől, s így konzerválódik. az állóvizek mélyén elterülő iszap ugy érzi eredeti állapotában a virágot, mint valami múzeum. minél mélyebb a réteg, annál régebbi a virágpor is, az iszap is. a pollenstatisztika módszerével pedig az is megállapítható, hogy milyen régi, azaz, hogy mikor, mennyi idő alatt rakódott le. az egyes iszaprétegekben lévő pollenek összetétele ugyan is nagyjából megfelel annak a növénytakarónak, amely az adott iszapréteg lerakódásakor a víztükröt körülvette. mivel az már ismertes, hogy a jégkorszaktól kezdve hogyan váltották egymást a főbb erdőalkotó fák, a feliszapolódás menete évezredekre visszamenően rekonstruálható.

zólyomi professzor már 1948-ban alkalmazta a pollenstatisztikát a balaton feltöltődésének vizsgálatához. az akkori technikai felszereléssel azonban csak pontatlanul lehetett mintát venni, s ezek elemzése csupán a balaton „régmultjáról”, évezredek előtti feliszapolódásáról adott képet. a tudománynak, és főként az iszaplerakódás folyamatát lassítani kívánó gyakorlatnak azonban elsősorban a közelmúlt ismeretére van szüksége.

az elmúlt évben fazekas károly, a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet főmérnöke lengyel dokumentációk segítségével új típusú furóberendezést szerkesztett. az 5 méter hosszú, 6 centiméter átmérőjű, elektromosan rezgésre hozott acélcsővel szinte percek alatt lehet a tóból olyan mintát nyerni, amely eredeti állapotban tartalmazza az idők során egészen mostanáig lerakódott iszap minden egyes rétegét.

/folyt.köv./

Me

-6-

/bb 7. mennyi....1.folyt./vm

a nyár folyamán zólyomi professzor irányításával egy 27 tagú munkacsoport 5, egyenként 4.5 méter hosszú iszaposzlopot emelt ki a balatonból. az iszapot a hurkatöltés módszerével műbélbe préselve szállították a növénytár laboratóriumába, majd 2 centiméterenként „felszeletelték”, s így helyezték fiolákba.

minden fiola tartalma egy meghatározott időszakot képvisel. hogy mettől meddig tartott ez az időszak, azaz mennyi idő alatt rakódott le a 2 centiméter vastag iszapréteg, azt a benne lévő pollenekből lehet megállapítani. a pollenek kiválasztását az iszapból zólyomi professzor újításával oldották meg. az iszapot egy 1,9-es fajsúlyú oldatba tették, amelyben az iszap 2-es fajsúlyúát nehezebb ásványi részei alul, 1,4-1,5-ös fajsúlyú szerves anyagai pedig felül helyezkedtek el. ez utóbbit azután lugokkal és savakkal kezelték, ettől szétroncsolódott minden növényi maradvány, kivéve a növényvilág legellenállóbb anyagát, a pollen sejtfalát. így végül minden iszapmintából egy tömény virágpor-szem-halmazt kaptak, aminek fajokénti összetételét már viszonylag könnyű kielemezni.

jelenleg éppen ezen az elemzésen dolgoznak a növénytárban. kész eredmények még nincsenek, de két dolog már bizonyos. az egyik, hogy az új furóberendezés alkalmazása szinte forradalmasította a balaton feltöltődésének pollenstatisztikai vizsgálatát. a másik: a vízmérnökök első ízben választ kapnak arra, hogy mennyi iszap rakódott le a tó fenekén a legutóbbi évszázadokban. most ugyanis figyelembe vették a balaton-környéki növénytakaró két újabbkori változását, nevezetesen azt, hogy itt a dió a honfoglalás után, a kukorica pedig a tizenhetedik század közepén terjedt el. amint megállapítják - s ez most már csak technikai kérdés - hogy milyen vastag iszapréteg tartalmaz dió-, illetve kukorica-pollent, az is nyilvánvaló lesz, hogy mennyi iszap rakódott le a balatonban az utóbbi 1000, illetve 300 év alatt.

a balatonnak, mint minden állóviznek a feltöltődése törvényszerű folyamat és ez - jelenlegi ismereteink szerint - semmiféle tudományos eredmény birtokában sem változtatható meg. de a feltöltődés törvényszerűségének és időbeni mértékének pontos ismeretében a folyamatot lassítani, gátolni lehet. ehhez nyújtanak majd fontos segítséget az újszerű pollenstatisztika következtetései./mti/

- . -

Me

-7-

bb 8. ifjúsági napok a siklói vár-étteremben

vid j-lm fm

1964. november 25.

a siklói vár-étterem helyiségeiben hetenként egyszer ifjúsági napot rendeznek. a kisz és a vendéglátóipar ezen a napon mindent a fiatalok kedvére tesz: külön műsort és tánrendet, tréfás játékok, szellemi vetélkedők programját állítják össze. ezen a napon csak szeszmentes italokat árúsítanak a vár-étteremben. a járási kisz bizottság később más községekben is rendez ifjúsági napokat./mti/

bb 9. a magyar sajtó napján avatják fel győrött ráth mátyás emlékművét

vid j-lm fm

1964. november 25.

győrött a hazafias népfront városi bizottságának kezdeményezésére a város egykori nevezetességeit, érdekességeit - amelyek a háború idején tönkrementek - fokozatosan helyreállítják. így kerül sor még ebben az évben az első magyar hírlap szerkesztője, ráth mátyás emlékművének felállítására is. a város egyik rábaparti tere már régóta ráth mátyás nevét viseli, s a háború előtt a téren állt az első magyar hírlap szerkesztőjének emlékműve is. a háború során elpusztult emlékmű helyett most újat állítanak fel. a műkö-oszlopot a munkaügyi minisztérium 401-es ipari-tanuló intézetében készítik el. az avató ünnepséget december 7-én, a magyar sajtó napján rendezik./mti/

bb 10. újabb magyarvonatkozású okleveleket találtak a vatikáni levéltárban

vid j-lm fm

1964. november 25.

egy hónapig végzett kutatást a vatikáni levéltárban lengyel alfréd, a győri állami levéltár vezetője. 130 olyan magyar vonatkozású oklevelet, dokumentumot fedezett fel, amelyek többségéről eddig nem tudtak hazánkban. a legérdekesebb dokumentumok a magyar királyok és a pápaság levelezéséből valók. közülük a legrégebb 1250. körül íródott, amelyben 4. béla a tatárjárás utáni magyar állapotokat válaszolja és újabb támadástól tartva segítséget kér az egyháztól. a győri levéltáros által felfedezett dokumentumok között számos győri vonatkozású anyag is van./mti/

8. 10/a

- 8 -

bb 11. szerződéskötés olasz gyárberendezés vásárlásáról

i sz/tr szb vg

1964. november 25.

néhány napos kereskedelmi tárgyalás után budapesten a nikex külkereskedelmi vállalatnál szerződést írtak alá, amelynek értelmében a magyar vállalat egészségügyi porcelángyár teljes berendezését vásárolja az olasz pozzi cégtől.

ez az üzletkötés összefügg a lakásépítési programmal, és a házgyári lakások tömeges építésével. az új lakásokhoz évente hat-ezer tonna, mintegy 180 000 fürdőszoba berendezéséhez szükséges porcelán-felszerelés állítható elő abban az új gyárban, amelynek helyéül hódmezővásárhelyt jelölték ki és ahová az olasz gépek kerülnek. az egymillió kétszáz ezer dollár értékben vásárolt olasz gépeket 1966-ban szerelik fel és 1967 végére már teljes kapacitással dolgozik az új hódmezővásárhelyi üzem.

a gyárberendezés vásárlását megelőzően nemzetközi pályázatot hirdetett a nikex, s a beérkezett nyugat-német, angol és olasz ajánlatok közül a pozzi-céget találta a legkedvezőbbnek. az olasz cég gépeivel érhető el ugyanis az a technológia és termelékenység, amely ma a legfejlettebb és a világ-színvonalat képviseli. az olasz cég a vásárláshoz ötéves hitelt nyújtott, és a tárgyalások során élénk érdeklődést tanúsított különböző magyar gépipari gyártmányok beszerzése iránt. ilyen módon a most aláírt szerződés kétoldalú kapcsolat alapjait veti meg.

a szerződéskötés után o. sallani, a pozzi-cég vezérigazgató helyettese kijelentette: a szocialista országok közül magyarországgal sikerült cégemnek létrehozni az első nagy üzletkötést. olyan gyár építésében kívánunk közreműködni, amely mintául szolgál majd és reméljük, hogy a nikex-szel kialakult együttműködéshez hasonlóan a jövőben sikerül majd szoros kapcsolatot kialakítanunk a többi szocialista ország vállalataival is. /mti/

bb 12. megoldódott a csillekerék-utánpótlás

i sl/sk szb vg

1964. november 25.

a bányatrösztök és az öntődei vállalat műszaki értekezletein hónapok óta a csillekerék-utánpótlás az egyik legvitatottabb kérdés. a probléma akkor kezdődött, amikor határozat született a kereköntő gyár-törzsgyár megszüntetésére. a kerekék gyártását jóval a régi üzem bezárása előtt az öntődei vállalat 8-as számú gyár-egységére bízták, de a rajzokon kívül semmi mást nem örökölt az öreg gyártól a kiszemelt új üzem. a régi rajzokat is fenntartással vették át, s teljesen új technológiát akartak kidolgozni a csillekerek gyártására. a homokformázást teljes egészében meg akarták szüntetni, s helyette a jóval gyorsabb és gazdaságosabb, ugynevezett kokilla-öntést kívánták bevezetni. /folyt.köv./

8.45/a

- 9 -

bb 12. /megoldódott... 1. folyt./- szb

próbaöntéskor azonban kiderült, hogy nem vált be ez az új technológia, s amíg kísérleteiket folytatták, a ganz-törzsgyár életét meg kellett hosszabbítani, s a tervezettnél csak negyedével később zárhatták be az elavult üzemet.

az öntődei vállalat 8-as számú gyáregységében végülis elkészült az új technológia, s bár a homokformázást nem sikerült teljes egészében felszámolni, a keréköntvények gyorsabban, s a réginél jóval kisebb fizikai erő kifejtésével készülnek. kezdetben csak néhány kisebb próbasorozatot állítottak elő, azok beváltak, s az utóbbi hetekben már elérték a végleges gyártási színvonalat, naponta most már 200 csillekerék készül kiváló minőségben. ezzel a csillekerékutánpótlás végleg megoldódott. /mti/

--

bb 14. december 10-ig lehet jelentkezni a külföldi mezőgazdasági egyetemi és főiskolai ösztöndíj-pályázatra

i kz szb ká

1964. november 25.

az utóbbi években csaknem 400 állami ösztöndíjasunk szerzett diplomát külföldi agráregyetemen és főiskolákon. 1964-1970 között további 185 fővel gyarapodik a külföldi diplomások száma. az 1965/66. tanévvel negyvenhárom kezdhetik majd meg tanulmányaikat bolgár, csehszlovák, lengyel, ndk-beli, román és szovjet agrár-felsőoktatási intézményekben. az ösztöndíjak odaitélésére pályázatot irtak ki. a pályázati feltételekről a megyei tanácsok művelődési és mezőgazdasági osztályai, az állami gazdaságok megyei igazgatóságai, valamint a közép- és felsőfokú mezőgazdasági technikumok tanulmányi osztályai adnak bővebb felvilágosítást. lehetőség van arra is, hogy a jelenlegi tanévben érettségizőkön kívül a földművelésügyi minisztérium felügyelete alá tartozó szervek nem régen érettségizett, vagy képesítőzött fiatal dolgozói is jelentkezzenek. az agrártudományi szakon belül a következő tárgyak választhatók: talajtan és agrokémia, mezőgazdasági hirdromellioráció, növényvédelem, halászat, állattenyésztés, öntözés, talajvédelem, mezőgazdasági építéset, gépek és mechanizmusok az erdőgazdaságok és az erdőipar részére, valamint az erdőgazdaság gépesítése. a pályázatokat, illetve felvételi kérelmeket december 10-ig kell megküldeni a földművelésügyi minisztérium személyzeti osztályának. a határidő után érkezett pályázatokat nem veszik figyelembe. /mti/

--

9.00/a

- 10 -

me

bb 13. új magyar elektronikus diszpécser-telefon

i tz/tm-lm vg

1964. november 25.

a telefongyár egyik legújabb konstrukciója, az ugynevezett szelektív hívás_u diszpécser-telefon.

a berendezés egy központ és 20 - más megoldásban akár 30 - állomás között teremti meg az összeköttetést és ezzel a központi ellenőrzés lehetőségét például egy vasutvonal, egy gáz-, vagy olajvezeték mentén. a központ gombnyomással hívja fel az egyes állomásokat, viszont a másik irányból a kapcsolat állandó: az állomáson csak beleszólnak a telefonba és hangjuk máris megszólal a központban. a központ akár egy, akár több, akár minden állomást egyszerre hívhat, az utóbbiak viszont csak a központtal tudnak beszélni, még egymással is csupán a központ közvetítésével érintkezhetnek. a cél ugyanis az, hogy a központ mindenről értesüljön, ami a vonalon történik.

eddig az ilyen feladatokat mechanikus jelfogókkal, tehát mozgó alkarészekkel dolgozó berendezések látták el. az új konstrukció viszont mozgó alkatrészek nélkül, ferrit-gyűrűs számolóegységekkel működik. a beszéd érthetőségét tranzisztoros erősítők biztosítják. a berendezés hatótávolsága a laboratóriumi mérések és ellenőrző kísérletek szerint a régiek körülbelül másfélszerese, de valószínűleg még tovább is növelhető.

az új konstrukció kidolgozása közben a telefongyár szakembereinek jelentős tudományos eredményt is sikerült elérniük: elméleti számításokkal megállapították azt a határt, amelyen túl a hang erősítésével már próbálkozni sem érdemes.

a kész berendezés, amelynek előállítása feleannyiba kerül, mint az eddigi jóval korszerűtlenebb berendezéseké, legalábbis működési elve szempontjából eléri a jelenlegi legmagasabb nemzetközi színvonalat.

az új készülék külföldi szakkörökben is jelentős érdeklődést váltott ki./mti/

--

9.15/a

- 11 -

me

bb 16. saját keresetükből utaznak külföldre a ráckevei gimnazisták

vid gö szb fm

1964. november 25.

a ráckevei ady endre gimnáziumban már régi hagyomány, hogy a diákok maguk teremtik elő a kirándulásaikhoz és egyéb rendezvényeikhez szükséges pénzt. a tanulók a nyári szünetekben a környékbeli gazdaságokban dolgoznak és keresetüket a takarékbba teszik. az egyik, négy évvel ezelőtti érettségizett osztálynak például még mindig 1800 forintja van a betétkönyvében, amiből jövőre az öt-éves találkozójuk kiadásait fedezik majd. a nyári munkákat a gimnázium egyik tanára szervezi és természetesen ő felügyel a kirándulásokon is.

jelenleg a 2/b osztály a „leggazdagabb,,. tavaly 37 000 forintot kerestek, amelyből az idén két hetet töltöttek tihanyban, s még maradt iszépénzükből. a nyárra 60 000 forintot akarnak összegyűjteni, mert 12 napos kirándulást terveznek Lengyelországba. a szülőktől még zsebpénzt sem kérnek. kiérdemelte az önellátó osztály nevet a 4/b is. tavaly pozsonyban jártak s jövőre az érettségi után erdélybe, vagy olaszországba utaznak. utjuk csaknem ingyenes lesz, mert most szeptemberben és októberben 13 000 forintot „dolgoztak össze,,. /mti/

bb 17. sok tervrajz helyett modell - könnyíti, gyorsítja a vegyipari beruházásokat, felújításokat a nehézipari miniszter új rendelkezése

i szf/hné szb vg

1964. november 25.

a nehézipari miniszter utasítást adott ki a vegyipari beruházások és felújítások rendjéről. az utasítás célja, hogy megkönnyítse, gazdaságosabbá tegye a gyorsított ütemű fejlesztésre kijelölt vegyipar nagyszabású beruházásait és elősegítse a régi üzemek korszerűsítését.

a rendelkezés szerint az új állóeszközök - üzemépületek, ipari berendezések, gépek, stb. - után befizetett értékcsökkenési járulékot az első évben a régi állóeszközök korszerűsítésére kell fordítani. így például a tiszai vegyikombinát most elkészült nitrogénműtrágyagyára után a jövőre már kötelezően fizetendő értékcsökkenési járulékot, amelyre magának a vadonatúj üzemnek még nem lesz szüksége, hiszen nem lesz felújítási szükséglete, régi üzemek felújítására fordíthatják. erre használják fel a többi új létesítmény első esztendői értékcsökkenési járulékát is. ez nagymértékben elősegíti a vegyipar rekonstrukcióját.

/folyt.köv./

9.25/a

- 12 -

bb 17. /sok tervrajz... 1. folyt./- szb

az új rendelkezés törvényesíti és egyes esetekben kötelezően bevezeti a modell-tervezést, amely eddig kísérleti jellegű és szórányos volt. a tapasztalat szerint a beruházások kivitelezését sokszor visszaveti a késedelmes tervszolgáltatás. ennek pedig az az oka, hogy a tervezőknek egy-egy nagy beruházáshoz rengeteg rajzot kell készíteniük, ami hosszú időbe telik. most a tervezők bizonyos esetekben a sok rajz helyett kismintát készítenek és azt csatolják terveikhez. ez nagy időmegtakarítást eredményez és gyorsítja a beruházások kivitelezését. /mti/

bb 19. vattapapír-törülköző a máv-nak

vid lk szb ki

1964. november 25.

a Lábattani papírgyár műszaki dolgozója a papíripari kutató intézettel közösen kidolgozták papírvatta-törülköző gyártási technológiáját. alapanyagába mügyantát és lazakötésű cellulózt kevernek, így jól szívja a vizet. a kutatóintézetben végzett kísérletek után a Lábattani üzemben elkészítették az első hatszáz kiló vatta-törülközőt. a finoman kreppelt törülközőket rövidesen átadják a máv-nak. a vonatok mosdófülkéiben próbálják majd ki. /mti/

bb 21. muzeum az állami gazdaságban

vid ká/tr szb ká

1964. november 25.

a 175 éves bábolnai állami gazdaságban megnyílt az ország első állandó jellegű állami gazdaság múzeuma. a három-termes kiállítás a világhírű bábolnai lótenyésztésnek állít emléket. a legrégebb emlékek azok a 150 éves eredeti arab lószerszámok, amelyeket a helybeli családok ajándékoztak a múzeumnak. sok eredeti 80-100 éves törzskönyvet mutatnak be. a legnevesebb arab törzsméneknek, köztük a híres obajannak, kis szoborokkal állítottak emléket. a legelső bábolnai törzsmén, a saghla kiterjedt „családját,, egész térképen ábrázolják. a falat azok az oklevelek díszítik, amelyeket a díjnyertes lovak szereztek a gazdaságnak. a felszabadulás óta 15 első díjat nyertek a bábolnai lovak, a legtöbbet és legértékesebbeket a nemrég „nyugalomba vonult,, imperial.

az érdekességeket a múzeum őre, a 65 éves trescsik ferenc mutatja be a látogatóknak. nála hivatottabb kalauz aligha akadna bábolnán, hiszen egész élete a lótenyésztéssel kapcsolódik össze. 1918 óta van a gazdaságban és többszáz fiatal nevelt jó lovaszá. /mti/

9.32/a

- 13 -

bb 18. iparfejlesztés a vidék javára - a konfekcióipari
dolgozók 62.6 százalékát foglalkoztatják a vidéki üzemek

1 sz/sze szb vg

1964. november 25.

a konfekciórunka iránti nagy kereslet kielégítéséért a könnyü-
ipari minisztériumhoz tartozó vállalatok termelése a második öt-
éves terv időszakában több mint negyven százalékkal emelkedik. en-
nek érdekében nagyobb beruházásra nem került sor, a termelés növe-
lését gépesítéssel, a termelékenység fokozásával és a vidéki ipar-
telepítési politikának megfelelően új telephelyek létesítésével
kellett megoldani.

hogyan tett eleget a konfekcióipar a vidéki ipartelepítési
programjának? erről kér tájékoztatást az mti munkatársa a könnyü-
ipari minisztériumban, ahol a következőket mondták:

- a május 1. ruhagyár ceglédi és a vörös október férfiruhagyár
székesfehérvári telepe már korábban létrejött, az utóbbi években
pedig újabb hat gyártelep, a szegedi ruhagyár bácsalmási és szen-
tési, a debreceni ruhagyár ózdi, berettyóújfalusi, valamint hajdu-
dorogi, továbbá a kaposvári ruhaüzem taszári üzemében kezdődött
maga a munka. az új telephelyek létrehozásánál főként meglévő, de
kihasználatlan épületeket vettek igénybe és a vállalatok bátran él-
tek azzal a lehetőséggel, hogy önköltségcsökkentési bankhitellel
gazdálkodjanak. az újabb telepeken mintegy kétezer dolgozónak,
főként nőnek teremtettek munkaalkalmat, de ugyanakkor bővítették
a régebbi vidéki üzemeket is. a konfekcióiparban foglalkoztatott
munkások száma 1960 óta 2633-mal növekedett, míg azonban vidéken
3 179-cel gyarapodott, budapesten 546-tal csökkent a munkáslét-
szám. ilyen módon a vidék és a főváros aránya a konfekcióiparban je-
lentősen megváltozott. az 1960. évi 56.1 százalék helyett most a
ruhagyári dolgozóknak már 62.6 százalékát foglalkoztatják a vidéki
üzemek. a két legszűfoltabb budapesti nagyvállalat, a május 1.
ruhagyár és a férfi fehérneműgyár inkább a fővárosban csökkentik,
a vidéki telephelyein viszont növelik a dolgozók számát.

- bár újabb telephelyek szervezésére a közeljövőben nem kerül
sor, továbbra is a vidéki iparosítás formájában oldják meg a kon-
fekcióipar fejlesztését. ahhoz, hogy a harmadik ötéves terv ide-
jén a ruhaipar termelése ismét mintegy negyven százalékkal emelked-
jék, elsősorban a meglévő vidéki üzemeket bővítik, korszerűsítik.
/mti/

--

9.40/a

- 14 -

bb 15. befejeződött a híres olaszfalusi káposzta betakarítása -
hatvanöt vagonnal szállítanak a főváros és az iparvidékek
piacaira

vid ká/sk-lm -cz

1964. november 25.

a bakonyban, olaszfalu határában, 400 méter magasan a
tenger szintje felett van az ország egyik legnevesebb káposzta-
termő vidéke. a sajátos zamatu, jól tartósítható káposzta termés-
ése több száz éves múltra tekint vissza. a termés értéke
jellemző, hogy az 1840-es években határozatot hoztak a községi
előjárók, amely szerint egy-egy gazda legfeljebb 600 négyszög-
ölnön termelhet a káposztát, nehogy magas árát lerontsa. ez a
rendelet inatlanul ugyan, de egészen a tsz megalakulásáig
szabályozta a helyi termelést. most az olaszfalusi termelőszövet-
kezetben a legnevesebb káposztatermelő gazdák irányításával már
nagyüzemi táblákon nevelik a vitamindus növényt. a káposzta be-
takarítását most fejezték be, s összesen 65 vagonnal szállítanak
karácsonyra a főváros és az iparvidékek piacaira./mti/

--

bb 20. holland burgonya a bakonyban

vid ká/tr-lm -cz

1964. november 25.

ebben az évben új burgonyafajta nonosítását kezdték meg a
keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársai a bakony hegy-
vonulatain. a sajátos zamatu, bintje elnevezésű, hollandiából
származó burgonya kiváló terméseredményeket produkált. a leg-
működőbb vidéken, zircen, olaszfaluban, romádon és veszprém-
varsányban egyaránt 100 mázsán felüli volt a holdankinti hozama.
tekintettel a kiugró eredményekre, jövőre már 800 holdon
termesztik a holland burgonyát a bakonyban./mti/

--

bb 22. dughagyma-feldolgozó üzem épül baján

vid ká/tr-lm -cz

1964. november 25.

a duna-tisza közén, a solti lapályon és a bácskai részen
alig néhány évvel ezelőtt kezdték meg a vöröshagyma üzemszerű
termesztését. az új „kis-makó”, dughagymaellátásáról a jövő
évtől kezdve helyileg gondoskodnak. baján 150 vagonos dughagyma
nökezelő és tárolóüzem épül./mti/

--

9.40/a

- 15 -

bb 18. iparfejlesztés a vidék javára - a konfekcióipari
dolgozók 62.6 százalékát foglalkoztatják a vidéki üzemek

1 sz/sze szb vg

1964. november 25.

a konfekciórunka iránti nagy kereslet kielégítéséért a könnyü-
ipari minisztériumhoz tartozó vállalatok termelése a második öt-
éves terv időszakában több mint negyven százalékkal emelkedik. en-
nek érdekében nagyobb beruházásra nem került sor, a termelés növe-
lését gépesítéssel, a termelékenység fokozásával és a vidéki ipar-
telepítési politikának megfelelően új telephelyek létesítésével
kellett megoldani.

hogyan tett eleget a konfekcióipar a vidéki ipartelepítési
programjának? erről kér tájékoztatást az mti munkatársa a könnyü-
ipari minisztériumban, ahol a következőket mondták:

- a május 1. ruhagyár ceglédi és a vörös október férfiruhagyár
székesfehérvári telepe már korábban létrejött, az utóbbi években
pedig újabb hat gyártelep, a szegedi ruhagyár bácsalmási és szen-
tési, a debreceni ruhagyár ózdi, berettyóújfalusi, valamint hajdu-
dorogi, továbbá a kaposvári ruhaüzem taszári üzemében kezdődött
meg a munka. az új telephelyek létrehozásánál főként meglévő, de
kihasználatlan épületeket vettek igénybe és a vállalatok bátran él-
tek azzal a lehetőséggel, hogy önköltségcsökkentési bankhitellel
gazdálkodjanak. az újabb telepeken mintegy kétezer dolgozónak,
főként nőknak teremtettek munkaalkalmat, de ugyanakkor bővítették
a régebbi vidéki üzemeket is. a konfekcióiparban foglalkoztatott
munkások száma 1960 óta 2633-mal növekedett, míg azonban vidéken
3 179-cel gyarapodott, budapesten 546-tal csökkent a munkáslét-
szám. ilymódon a vidék és a főváros aránya a konfekcióiparban je-
lentősen megváltozott. az 1960. évi 56.1 százalék helyett most a
ruhagyári dolgozóknak már 62.6 százalékát foglalkoztatják a vidéki
üzemek. a két legzsúfoltabb budapesti nagyvállalat, a május 1.
ruhagyár és a férfi fehérneműgyár inkább a fővárosban csökkentik,
a vidéki telephelyein viszont növeli a dolgozók számát.

- bár újabb telephelyek szervezésére a közeljövőben nem kerül
sor, továbbra is a vidéki iparosítás formájában oldják meg a kon-
fekcióipar fejlesztését. ahhoz, hogy a harmadik ötéves terv ide-
jén a ruhaipar termelése ismét mintegy negyven százalékkal emelked-
jék, elsősorban a meglévő vidéki üzemeket bővítik, korszerűsítik.
/mti/

--

9.40/a

- 14 -

bb 15. befejeződött a híres olaszfalusi káposzta betakarítása -
hatvanöt vagonnal szállítanak a főváros és az iparvidékek
piacaira

vid ká/sk-lm -cz

1964. november 25.

a bakonyban, olaszfalu határában, 400 méter magasan a
tenger szintje felett van az ország egyik legnevesebb káposzta-
termő vidéke. a sajátos zamatu, jól tartósítható káposzta termés-
ése több száz éves multra tekint vissza. a termés értékére
jellemző, hogy az 1840-es években határozatot hoztak a községi
előljárók, amely szerint egy-egy gazda legfeljebb 600 négyszög-
öln termelhet a káposztát, nehogy magas árát lerontsa. ez a
rendelet iraitlanul ugyan, de egészen a tsz megalakulásáig
szabályozta a helyi termelést. most az olaszfalusi termelőszövet-
kezetben a legnevesebb káposztatermelő gazdák irányításával már
nagyüzemi táblákon nevelik a vitamindus növényt. a káposzta be-
takarítását most fejezték be, s összesen 65 vagonnal szállítanak
karácsonyra a főváros és az iparvidékek piacaira./mti/

--

bb 20. holland burgonya a bakonyban

vid ká/tr-lm -cz

1964. november 25.

ebben az évben új burgonyafajta nonosítását kezdték meg a
keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársai a bakony hegy-
vonulatain. a sajátos zamatu, bintje elnevezésű, hollandiából
származó burgonya kiváló terméseredményeket produkált. a leg-
művösebb vidéken, zircan, olaszfaluban, romádon és veszprém-
varsányban egyaránt 100 mázsán felüli volt a holdankinti hozama.
tekintettel a kiugró eredményekre, jövőre már 800 holdon
termesztik a holland burgonyát a bakonyban./mti/

--

bb 22. dughagyma-feldolgozó üzem épül baján

vid ká/tr-lm -cz

1964. november 25.

a duna-tisza közén, a solti lapályon és a bácskai részen
alig néhány évvel ezelőtt kezdték meg a vöröshagyma üzemszerű
termesztését. az új „kis-makó”, dughagymaellátásáról a jövő
évtől kezdve helyileg gondoskodnak. baján 150 vagonos dughagyma
tőkezelő és tárolóüzem épül./mti/

--

9.40/a

- 15 -

bb 26. Labdarugó- és jégkorong-cipőket exportálnak a hajduságból

vid sze szb szf

1964. november 25.

a hajdusági cipész kisipari termelőszövetkezet hajduböszörményi, hajdudorogi, valamint balmazújvárosi telepén 14 500 labdarugó- és jégkorong-cipőt készítenek ebben az esztendőben exportra. kétezeröttszáz „futballcsukát”, küldenek angliába, a német szövetségi köztársaságból érkezett megrendelésre pedig 12 000 jégkorong-cipőt szállítanak. /mti/

--

bb 27. másfélezer új lakás tokajhegyalján

vid sze szb szf

1964. november 25.

a tokajhegyaljai borvidék 28 községében kerekén másfélezer új családi házba költözködtek be a tulajdonosok a második öt éves terv eddigi szakában - állapította meg a szerencsi és a sátoraljai helyi járási tanács vizsgálata.

a nagyüzemi szőlőgazdaságok kialakulása és az utóbbi évek gazdag termést hozó szüretei, a jó értékesítési lehetőségek adták az alapot, hogy a gazdaságok dolgozói, valamint az egyéni szőlősgazdák új, korszerű családi házakat építsenek.

a négy év alatt épített 1 500 családi ház csaknem kivétel nélkül két-háromszobás, cseréptetős, valamennyibe bevezették a villanyt. sokan fürdőszobával építették meg otthonukat, figyelembe véve a későbbi közművesítést, amikor majd víz is lesz a fürdőszobához. villanegyedszerű új települések is keletkeztek. tarcalon például az állami gazdaság törzsgárdájához tartozó dolgozók kertés villákat építettek, s a több mint 60 családi ház három utcával növelte a község területét. tokajban az ugynevezett kistokaji részen gyümölcsösök között épültek meg az új otthonok. mádon az örömlői környékén csaknem 200 ház új telepítés alakult ki.

a községi tanácsok jelentős összeggel járultak hozzá az új nyedekben a közvilágítás kiépítéséhez, valamint a járdaépítéshez. a vízműhálózat elkészülte után pedig több helyen, mint például tarcalon, tokajban, sárospatakon és máshol a következő években az ivóvizet is bevezetik a lakásokba. /mti/

--

10.02/a

- 16 -

Meg

bb 23. ajándék a debreceni eszperentistáknak

vid j-lm fm -cz

1964. november 25.

a debreceni állami levéltár 23 - eszperantó nyelven írt - könyvet adományozott a debreceni „béke és barátság,” nevet viselő eszperantó szakkörnek. a könyvek egyrészt a nyelv tanításához adnak gyakorlati tanácsokat, másrészt irodalmi művek fordításait tartalmazzák. /mti/

--

bb 24. öregek napközi otthona nagybajom és gölle községben

vid j-lm fm

1964. november 25.

somogyban több helyen működik szociális otthon az egykori főúri kastélyokban, ahol a magukra maradt, ápolásra szoruló öregeket helyezik el. a faluban élő idős emberek közül azonban sokan nem veszik igénybe, mert nem akarnak megválni megszokott környezetüktől. ezért a róluk való gondoskodás szép példáját valósították meg a megyei tanács egészségügyi osztályának kezdeményezésére. nagybajomban és göllében létrehozták az öregek napközi otthonait. a községi tanács adott a célra megfelelő helyiséget, a megyei kórház és a vendéglátóipari vállalat pedig butorokat bocsátott rendelkezésre. társadalmi összefogással tették otthonossá a helyiségeket. az idősök ide jönnek össze beszélgetni, szórakozni, és délután térítésmentes ebéddel szolgálják ki őket. ebéd után hazatérnek lepihenni, s délután ha kedvük tartja, visszamehetnek az otthonba. a kezdeményezés igen nagy tetszést váltott ki a megyében, az idősök meghatódotan nyilatkoznak a róluk való gondoskodás szép példájáról. hasonló szociális intézményt hoznak létre rövidesen más somogyi falvakban is. /mti/

--

bb 25. új vendéglátóhelyek székesfehérvárott

vid sze-lm szf

1964. november 25.

székesfehérvárott, - ahol az utóbbi években ugrásszerűen megnőtt az átmenő idegenforgalom, - nagyon kevés a szórakozóhely. jövőre a fejér megyei vendéglátóipari vállalat több új vendéglátóhelyet rendez be.

az autósoknak a balatoni műút mentén felépül az új stópp-bisztró, a város középpontjában pedig zenés, táncos, szórakozóhely várja majd a fiatalokat.

a fehérváriak régi kívánságára jövőre a város belterületén szép kerti sörözőt is berendeznek. /mti/

--

10.30/a

- 17 -

Meg

bb 29. egy év alatt 400 millió forinttal növekedett a heves megyei termelőszövetkezetek közös vagyona

vid ká/sk szb -cz

1964. november 25.

heves megye termelőszövetkezeteiben megkezdtek a közös vagyon leltározását. a munkában mintegy háromezren vesznek részt. a beruházási adatok szerint egy év alatt mintegy 400 millió forinttal gyarapodott a termelőszövetkezetek közös vagyona. a megye 138 közös gazdaságában körülbelül másfélmilliárd forintra tehető az állóeszközök értéke. /mti/

bb 30. megírják gyáruk és városuk építésének történetét a tiszai vegyikombinát kisz fiataljai

vid j szb fm

1964. november 25.

számos általános iskola uttörőcsapatának kérésére érdekes megbízást kaptak a tiszai vegyikombinát kisz-fiataljai. az elmúlt hetekben ugyanis - amikor híre kelt, hogy az ország legnagyobb műtrágyagyárában megkezdtek a próbatermelést, - több uttörőőrös elhatározza, hogy az „expedíció a jövőbe”, mozgalom keretében megismerkedik az új borsodi üzem történetével. a pajtások kérték a vegyikombinát kisz-bizottságát, ismertessék meg velük a műtrágyagyár, a tiszaszederkényi újváros építésének történetét, az ott dolgozó fiatalok munkáját és a kisz-kongresszusra tett vállalások teljesítését. ezeket a leveleket a kisz-bizottság megválaszolásra az alapszervezetek fiataljainak adta át. az ifjumunkások eddig 30 válaszlevelet és üzemükről készült fényképet küldtek - többek között orosházára, ahová a vegyikombinátból az első vagon 34 százalékos nitrogén tartalmu műtrágyát szállították, a győr megyei kisbarrát község általános iskolájába, valamint a budapesti, a miskolci és a veszprémi uttörőcsapatoknak. az ország különböző részeiből azonban mind több ilyen levél érkezik tiszaszederkénybe. ezért a kisz fiatalok most úgy határoztak, hogy közösen megírják gyáruk és városuk fejlődésének történetét, a fiatalok helytállását az építési és szerelési munkákban, valamint az üzem felett vállalt kisz védnökség gazdasági eredményeit. ezt az írást sokszorosítják, és megküldik az érdeklődő uttörőcsapatok és örsök címére. /mti/

bb 31. szemész-szakorvosi vizsgálat társadalmi munkában

vid j szb fm

1964. november 25.

győrtött a bissinger-óvoda szülői munkaközössége - a rendszeres gyermekorvosi vizsgálaton kívül - szakorvosi vizsgálatot is szervezett. felkérésükre a győri rendelőintézet egyik szemészorvosa előadást tartott a gyermekkori szembetegségekről, és tájékoztatta a szülőket arról, hogy a szembetegségek egy része a gyermekkorban gyógyítható leghatásosabban. /folyt.köv./

10.35/a

- 18 -

bb 31. /szemész-szakorvosi... 1. folyt./ szb

a szülők közbenjárására dr. nutás imre szemorvos vállalta, hogy társadalmi munkában megvizsgálja az óvodásokat, utána pedig a rendelőintézetben kezelik a rászorulókat. /mti/

bb 28. hatvan éves az ország legkisebb „gyár”, -a

vid ká/sk szb ká

1964. november 25.

hatvan éves az ország legkisebb „gyár”, -a, amelynek mindössze egyetlen munkása van. a mecsek egyik keleti völgyében - kárászon - működik ez az üzem és madáretetőket meg fészekodukat gyárt. 1904 őszén egy kühnél márton nevű ezermester, a madarak lelkes pártfogója alapította „első magyar fészekodu gyár”, néven. kühnél jó barátságban volt herman ottóval, aki gyakran megfordult kárászon. a nagy természettudós tanácsai alapján alakította ki a madáretetők és fészekodok különböző típusait, amelyeknek bel- és külföldön egyaránt nagy sikerük volt. a két háború között a barcelonában és milánóban rendezett kiállításokon kühnél márton aranyérmeket nyert gyártmányaival.

1951 óta a kárászi erdészet kezelésében működik ez a kis üzem. most kemler jános asztalos dolgozik itt, akit még kühnél tanított meg erre a mesterségre és kerek negyedszázada gyártja a madáretetőket, fészekodukat. az utóbbi tíz év alatt körülbelül huszezeret szállítottak az ország minden részébe: erdészeteknek, arborétumoknak, iskoláknak, tanácsoknak és madárszerető magánosoknak. egyúttal a mecseki erdőgazdaság területén hatszáz fészekodut állítottak fel. /mti/

bb 32. kisebb létszámmal ugyanakkora építési programot valósítanak meg a zalai építők, mint a múlt évben

vid lk szb ki

1964. november 25.

a zala megyei építőipari vállalat munkáslétszáma az előző évihez képest mintegy háromszázzal kevesebb. a kőművesek száma például száztizeneggyel csökkent, hozzávetőleg mégis ugyanakkora építési programot valósítanak meg, mint 1963-ban. a létszámcsökkenést elsősorban gépesítéssel pótolták. a hagyományos falazást, előregyártott téglablokkok alkalmazásával helyettesítik, s széles körben alkalmazzák az előregyártott építőelemeket. a 111 hiányzó kőműves és más szakmunkás pótlására 2.5 millió forint értékű építőipari kisgépet szerzett be a vállalat. ezek alkalmazásával meggyorsultak a különböző munkák. ebben az évben alkalmazták először nagyobb méretekben a vakológépeket, bevezették a gépi parkettacsiszolást. az idén már az összes parketta 90 százalékát géppel csiszolták. gépesítették a falfestést és a mázolás is.

/folyt.köv./

10.45/a

- 19 -

bb 32. /kisebb létszámmal... 1. folyt./ szb

a jó szervezés eredményeként évi tervük esedékes részét tul is teljesítették, s ígéretük szerint mintegy 40 lakással többet adnak át az év végéig, mint amennyit tervük előír. /mti/

bb 33. földgázzal fűtött hajtatókertészet

vid ká/sk-lm -cz

1964. november 25.

a hajduság legnagyobb zöldségtermelő gazdasága, a földesi rákóczi termelőszövetkezet a keleti-főcsatorna vizének felhasználásával évente 500 holdon termel kertészeti növényeket. a kertészet központjában tavaly kutat furtak, s ebből a 65 fokos termálviz mellett naponta 500 köbméter nagy kalóriájú földgáz is a felszínre tör. a földgáz hasznosítására most hajtató-kertészetet építenek, s az üvegházakat az olcsó energiával fűtik. /mti/

bb 34. korszerű építőanyag-vizsgáló laboratórium pécsen

vid sze-lm szf

1964. november 25.

az építéstudományi intézet pécsi vizsgálóállomása négy dunántúli megyében, zalában, somogyban, tolnában és baranyában őrködik az építőanyagok minőségén, a készülő lakóházak kifogástalan szerkezetén. havonta körülbelül félszáz mintavizsgálatot végez.

az állomás egyik fontos feladata a nemrég épült pécsi elemgyárak termékeinek minőségi ellenőrzése. a súlyos, nagyméretű idomokat eddig budapesten vizsgálták, mivel ott volt csak megfelelő berendezés. az elemek mozgatása, ide-oda szállíttatása azonban nagyon költséges volt a kivitelező vállalatnak. ezen a helyzeten segít a pécsi panelgyárban épített új vizsgáló laboratórium. a tágas, korszerűen felszerelt csarnokban elsőként az ugynevezett stasa fűdémeléseket hajlító gép kezdte meg a munkát. a berendezés, amely husz tonna terhelésre képes, kitűnően működik. a jövő évben helyére kerül a pécsi panelgyár szobafal nagyságú elemének vizsgálatára szolgáló gép is. a falpanelhajlító berendezés a budapesti műszaki egyetem tervei szerint, annak egyik intézetében készül. a-z új magyar konstrukció nagy nemzetközi érdeklődésre tarthat számot, mivel hasonló berendezés külföldön is csak kísérleti állapotban van. /mti/

10.50/a

- 20 -

bb 35. ötvenezer hold nagyüzemi táblát „műveltek meg” a levegőből szolnok megyében

vid ká/tr-lm -cz

1964. november 25.

rekordteljesítményt értek el az idén szolnok megyében a termelőszövetkezetek és állami gazdaságok hűséges segítőitársai, a növényvédő szolgálat repülőgépei: 50 000 hold nagyüzemi táblát „műveltek meg a levegőből. a gépek munkájához optimális feltételeket teremtettek a két-háromszáz holdas nagyüzemi táblák. a megyében tíz állandó jellegű mezőgazdasági repülőtérről indultak utnak a műtrágyával, növényvédő anyaggal megrakott gépek, s több ezer felszállással harmincezer hold gabonavetést fejtrágyáztak, mintegy 20 000 hold kulturnövényt pedig vegyszereztek. megjelentek a repülőgépek a gyümölcsösök felett is: ötvenhatvenezer gyümölcsfát permeteztek meg. a gépek még nem tértek teljesen pihenőre. a mezőturi, és az ujszász környéki repülőtereken bevetésre készen állnak, hogy amint az időjárás engedi, műtrágyázzák az őszi vetéseket. /mti/

bb 36. a magyar kamarazenekar nyugatnémetországi vendégszereplésre utazott

k ol/tné-lm fm

1964. november 25.

a magyar kamarazenekar - tátrai vilmos hangversenymester vezetésével - nyugatnémetországi vendégszereplésre utazott. a kamarazenekar 14 koncertet ad a különböző nyugatnémet városokban, s két alkalommal fellép a hamburgi rádió nyilvános hangversenyén is. a népszerű együttes a hangversenykörút során 32 művet tolmácsol. a repertoár vivalditól bartókiig öleli fel a kamarazeneirodalom remekait. /mti/

bb 37. üdvözlő táviratok a vietnami néppel szolidáris nemzetközi konferencia résztvevőikhez

tné szb la

1964. november 25.

kállai gyula, a hazafias népfrent országos tanácsának elnöke megleghangú táviratban üdvözölte a hanoiiban szerdán megnyílt, a vietnami néppel szolidáris nemzetközi konferencia résztvevőit.

ugyancsak táviratban fejezte ki jókívánságait az országos béketanács elnöksége, a szakszervezetek országos tanácsa és a magyar szolidaritási bizottság. /mti/

11.10/- szb

-21-

11.55 R

bb 38. vietnami kereskedelmi kormányküldöttség érkezett budapestre

tm-lm la

1964. november 25.

hoang van diem külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével vietnami kereskedelmi kormányküldöttség érkezett budapestre az 1965. évi magyar-vietnami államközi tárgyalások megkezdésére. a vendégeket a nyugati pályaudvaron dr. mulató jános külkereskedelmi miniszterhelyettes és a külkereskedelmi minisztérium más vezető munkatársai fogadták. /mti/

--

bb 39. teljesítették kenyérgabona vetési tervüket a somogy megyei közös gazdaságok

vid kz/sk szb la

1964. november 25.

somogy megyében az utóbbi két hét kedvezett az időszerű mezőgazdasági munkáknak. a legutóbbi 4-5 napon kifejezetten tavaszi-as volt az időjárás. az enyhe napsütés és szél gyorsan szikkasztotta a talajt, s így nagyarányú gépösszevonásokkal sikerült meggyorsítani és befejezni a munkát a korábban legjobban elmaradt területeken is. november 25-én, szerdán, a tervezett terület utolsó holdján is földbe tették a kenyérgabona magját. a megkésett vetéseknél különös gondot fordítottak a minőségre: 15 százalékkal több vetőmagot használtak fel és körülbelül fél mázsával megtoldották a nitrogén műtrágya adagot is, hogy a tél beálltáig a vetések kellőképpen megerősödhessenek.

a megye közös gazdaságai most a betakarítás és az őszi mélyszántás meggyorsítására összpontosítják az erőket: a kézi munkások többségét a kukoricatoréssal foglalkoztatják, a gépeket pedig az őszi mélyszántással. naponta 2-3 ezer holddal gyarapszik a tavaszra előkészített terület. ha az idő továbbra is enyhe marad, három hét alatt őszi mélyszántási tervét is teljesíti a megye. /mti/

--

12.45/- szb

-21-

bb 40. kitüntetés

sk szb fm

1964. november 25.

a népköztársaság elnöki tanácsa gyopár jánosnak, a magyar nemzeti bank mszmp-szervezete titkárának többévtizedes munkásszolgalmi tevékenysége elismerésül, 50. születésnapja alkalmából a munka érdemrend aranyfokozata kitüntetését adományozta. a kitüntetést kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára. /mti/

--

bb 41. időjárásjelentés

sk szb la

1964. november 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. november 25-én, szerdán délelben:

az évszakhoz képest enyhe idő

az enyhe atlanti-óceáni légtömegek az elmúlt 24 óra alatt mélyen benyomultak a kontinensre és különösen a szovjetunió európai területének déli részéről szorították vissza a hideg légtömegeket. hazánkban tegnap tulnyomóan felhős idő volt. dél-nyugaton 1-4 órán át, máshol általában egy óránál rövidebb ideig sütött a nap. a hőmérséklet a tiszántalon 5-8, az ország többi részében 8-12 fokig emelkedett. napközben, néhány helyen éjszaka, többfelé esett 1-2 milliméter, vagy ennél kisebb mennyiségű eső. a hőmérséklet az éjszaka folyamán általában 3-8 fokig süllyedt.

ma délelőtt hazánkban felhőátvonulások voltak. a budapest-szeged vonal mentén átlagosan 100-150 kilométer széles sávban élénk északnyugati szél fúj. budapesten tegnap a hőmérséklet napi középértéke 7.6 fok volt, a sokévi átlagnál 4.2 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 13 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: az évszakhoz képest enyhe idő. felhőátvonulások, kisebb átfutó esőkkel, élénk, napközben helyenkint erős nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 4-9, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 9-14 fok között.

a duna vízállása budapestnél 556 centiméter. /mti/

--

13.10/a

- 23 -

bb 42. hármas ikerborjak egy nódmezővásárhelyi tsz-ben

vid kz/sk-lm -cz

1964. november 25.

a nódmezővásárhelyi bem termelőszövetkezet központi tehén-istállójában három ikerborjut hozott a világra az egyik magyar-tarka tehén. a 8 éves „cifra”, utódai egyenkint mintegy 20 kilós sullyal születtek, s közülük kettő uszó-borju, egy pedig bika. a jelenleg kéthetes kis jószágok a szövetkezet népes borju-óvodájának legfürgébb, legjátékosabb kicsinyei. az állatgondozók megkülönböztetett szeretettel dédelgetik őket. most még bőven tejelő anyjuk szoptatja az ikreket, de később az istálló legjámbo-rabb tehenének dajkaságára bizzák a három testvér valamelyikét./mti/

--

bb 43. komócsin zoltán elutazott a belga kommunista párt kongresszusára

gk-lm fm

1964. november 25.

komócsin zoltán, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja szerdán brüsszelbe utazott, a belga kommunista párt november 28-án kezdődő 15. kongresszusára. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára./mti/

--

bb 44. bemutatták a modern takácsok ujdonságait

t sz/tné-lm vg

1964. november 25.

szerdán a magyar sajtó házában gyártmánybemutatóval egybekötött tájékoztatót tartottak a kézilövők szövetkezetének munkájáról.

angyal györgyné, a szövetkezet elnöke elmondotta, hogy a 12 évvel ezelőtt alakult ktsz évi termelése 30-40 millió forint. régebben az áruhiány pótlása volt a szövetkezet feladata, most azonban az áruválaszték növelése, az újonnan jelentkező különleges igények kielégítése a fő céljuk. lényegében úgy végzik a munkát, mint a régi takácsok, termékeik azonban a legújabb divathoz, a modern lakások berendezéséhez igazodnak. a szövetkezet négy boltjában közvéleménykutatást folytatnak, s ennek nyomán teljesítik a vásárlók új meg új kívánságait. ruhaszöveten kívül sál, vállkendő, frottirtörülköző a szövetkezet legismertebb készítménye. új s máris nagy sikert aratott gyártmánya a nylon-szalma néven ismert, műraffiából szövött anyag, amelyet más szövetkezetek táskának, cipőnek, kalapnak dolgoznak fel. a szövetkezet legfrissebb ujdonságai a különböző lakástextiliák, terítők szintén műraffiából vagy len és faháncs kombinációjából, valamint az újszerű len- és pamutfüggönyök, gyapjú faliszőnyegek és élénk mintázatú diszpárnák.

a szövetkezet tevékenysége többszáz csökkent munkaképességű dolgozónak jelent munkaalkalmat. a ktsz megőrzi a nagyhirű magyar takácsmesterség kézműipari hagyományait, saját tanműhelyében gondoskodik a fiatal szövőmesterek képzéséről./mti/

14. 15/-lm

--
-24-

M

bb 45. megalakult a magyar hidrológiai társaság közép-dunántúli csoportja

vid lk-lm ki

1964. november 25.

székesfehérvárott a tit fejér megyei szervezetének klubjában szerdán megalakult a magyar hidrológiai társaság közép-dunántúli csoportja. az alakuló ülésen breinich miklós, az országos vízügyi főigazgatóság vezetőjének helyettese ismertette a hidrológiai társaság közép-dunántúli csoportjának feladatait a terület vízgazdálkodásának fejlesztésében. a többi között elmondotta, hogy több jelentős komplex feladatot kell a vízügyi szakembereknek megoldaniok. ezek a feladatok a balaton és a velencei-tó vízügyi kérdéseivel függnek össze, felölelik az ipari szennyvizek kártétel nélküli elvezetését, valamint a karszt- és bányavizek hasznosítását.

a csoport elnökévé karászi kálmánt, a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság vezetőjét választották meg./mti/

--
-25-

me

bb 46. az iparirányítás új módszereiről tanácskozik a nyolcadik országos textilipari gazdasági konferencia

t sz/tné vm vg

1964. november 25.

Szerdán a technika házában megkezdődött a textilipari műszaki és tudományos egyesület nyolcadik országos gazdasági konferenciája. A tanácskozást dr. Kozmutza Pál, a könnyűipari szervezési intézet igazgatója nyitotta meg. Részt vett a tanácskozáson Lehr Ferenc, a könnyűipari miniszterhelyettes és több bolgár, csehszlovák, ndk-beli és lengyel szakember, akik közül néhányan előadást is tartottak.

A konferencia a textil és ruházati ipar irányításának új módszereivel foglalkozik. E téma megvitatásának az adott különös jelentősége, hogy hazánkban és több baráti országban tavaly fejeződött be az iparirányítás átszervezése, amelynek első tapasztalatait már segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a termelőerők koncentrációjából, a nagyvállalati szervezetből adódó előnyöket jobban ki lehessen használni.

A konferencia bevezető előadását a vállalat és irányítószervek kapcsolata címmel Bakonyi György, a könnyűipari minisztérium pénzügyi és ellenőrzési főosztályának vezetője és Simán Miklós, a minisztérium közgazdasági osztályvezetője állította össze. Az előadás hangsúlyozza, hogy a jelenlegi szervezeti forma fokozott jelentőséget tulajdonít a tervszerű irányításnak. A minisztériumnak az a törekvése, hogy a legfontosabb kérdésekben sokkal megalapozottabb döntéseket hozzon. A vállalatok számára csak a főbb feladatokat határozza meg tervutasítások formájában és ezek az átfogó mutatók, amelyek az összfeladatot jelzik, nem tartalmazzák a részletkérdéseket. A feladatok sokféle módon érhetők el és e módokat részletes központi szabályozás nélkül kell a vállalatoknak kiválasztaniuk mérlegelések, tájékoztatók, kereskedelmi kapcsolatok és gazdasági döntések alapján. Az iparirányítás 1963-ban befejezett átszervezése a szellemi erők koncentrációjával, a vezetők szakképzettségének növekedésével, a bizalom fokozásával is hozzájárult ahhoz, hogy a döntések helyesek, a népgazdaság érdekeinek megfelelőek legyenek. Mindennek előfeltétele volt a nagyvállalati egységek létrehozása is. A vállalatoknak nyújtott szabadabb lehetőségeken kívül az utasítások helyébe más erő, az anyagi érdekeltség rendszere lép. Nagyon jelentőségre tesz szert az egész vállalat kollektív érdekeltsége és ez kedvezőbb légkört teremt az alkotó kezdeményezés kibontakozásához.

E kérdések gyakorlati alkalmazásáról szólt a konferencia vitája, amelyben felszólaltak külföldi szakértők is. Dr. Milos Mátl prágai közgazdász például a csehszlovák ipar új tervezési-irányítási rendszeréről adott tájékoztatót. A konferencia vitája csütörtökön délután fejeződik be. /mti/

16, 15/m

- 26 -

bb 47. madách-émlékműsor a vasas művelődési házban

t áe/tné/m/fm

1964. november 25.

A pesti vasas művelődési házban november 29-én emlékműsort rendeznek Madách Imre halálának évfordulója alkalmából. Ungvári Tamás irodalomtörténész bevezető előadása után Lukács Margit, Básti Lajos, Ungvári László, Pásztor János részleteket ad elő az ember tragédiájából. /mti/

bb 48. tízmillió kapcsolás, tízszeres élettartam - magyar gyártmányú kapcsolók, lámpatestek, akkumulátorok nemzetközi sikere - sajtótájékoztató a villamos berendezés- és készülék művek eredményeiről

t sl/sk/m/vg

1964. november 25.

Az erősáramú ipar legnagyobb vállalata, a 12.000 embert foglalkoztató villamos berendezés- és készülék művek vezetői szerkesztették az újságírókat a vállalat munkájáról, az átszervezés eredményeiről. A nagy vállalatot 8 üzemi és 1 gyártmányfejlesztő intézet összevonásával ez év elején hozták létre, az átszervezés nagyobb megrázkódtatások nélkül bonyolódott le, s termelési eredményeik egyre javulnak. Az idén már 1850 millió forint értékű villamosági cikket gyártanak, 6,4 százalékkal többet, mint tavaly az összevonás előtt. Éves tervük esedékes részét, termelési és termelési képességi tervüket egyaránt teljesítették. Csak az elektromos maradt le, de mulasztását a többi gyárégség pótolta.

A vállalat szervezetszervezésének tulajdonítható, hogy a felhasznált munkások száma sokkal alacsonyabb, mint általában a könnyű- és gépipar többi üzemében, s a béralapot sem lépték túl. Ugyanakkor munkaerőproblémáik sincsenek, mert vidéken több üzemet létesítettek, ahol könnyebben kapnak munkást. Fokozatosan növeketi termelését a transzvíll és a világítástechnikai vállalat kaposvári részlege, továbbá az elektromos készülékek és anyagok gyárának kalocsai telepe. Kalocsán például az idén már 50 millió forint értékű villamosági cikket gyártanak, majdnem kétszer annyit, mint tavaly.

/folyt. köv./

16.20

- 27 -

bb 48. /tizmillió -... 1. folyt./ m

a nagyvállalat vezetői több évre szóló műszaki fejlesztési tervet dolgoztak ki. ennek egyik célja, hogy 18.000 féle gyártmányukból megszüntessék az elavultakat, s mindenből a legjobbat, a legkorszerűbbet adhassák a hazai és a nemzetközi piacnak. a korszerűsített gyártmányok kibocsátása szinte valamennyi gyáregységben megkezdődött. a ganz kapcsolók és készülékek gyárában olyan magneskapcsolók sorozatgyártását kezdték meg, amelyeknek súlya 50-66 százalékkal kisebb, élettartama pedig a régihez képest megtszereződött. van például olyan berendezésük, amely 10 millió kapcsolást kibír. nagy nemzetközi sikert arattak az új típusú, úgynevezett páncél-akkumulátorok. a vásárlók rendkívül elégedettek az anód áramirányító gyár szilícium diódáival és félvezetőkkel gyártott elektromos készülékeivel. rendkívül nagy sikert arattak az elektromos készülékek és anyagok gyárában készült, s budapest főútvonalairól is jól ismert lámpatestek. a külföldi érdeklődés olyan nagy irántuk, hogy a rendelések egy részét az idén el sem tudták fogadni. a transzviltn már a legkorszerűbb vezérlő berendezéseket gyártja a különféle szerszámgépekhez, célgépsorokhoz, s berendezéseik igen jól beváltak.

jancsich imre, a vállalat vezérigazgatója elmondotta, hogy termékeiknek egy része viszont még nem eléggé korszerű, ez különösen vonatkozik az elektromos háztartási cikkekre, ugyanakkor még mennyiségileg sem tudják mindenből kielégíteni az igényeket. bár ideai bekereskedelmi tervük 47 százalékkal magasabb a tavalyinál, előreláthatólag ez a megnövekedett mennyiség sem lesz elegendő. a kis- és középüzemek összevonásának előnyeit felhasználva jövőre már nagyobb méretekben szakosítják több árucikkük gyártását, ezzel nemcsak a gazdaságosságot, hanem a minőséget is lényegesen javítják. felméri az is, hogy mely termékeikből tapasztalható hiány, s ennek megfelelően fokozzák a termelés mennyiségét is. /mti/

...-

bb 52. teheráni egyetemi tanár előadása

1 fe/sk/m/fm

1964. november 25.

dr. said nafisi teheráni professzor „írán újjászületése”, címmel szerdán előadást tartott az ötvös loránd tudományegyetem általános nyelvészeti tanszékén. /mti/

...-

16.30/m

- 28 -

NR

16⁴⁵
R

bb 49. befejezte munkáját az idegenforgalmi kollokvium

t hbj/tné vm vg

1964. november 25.

az országos idegenforgalmi hivatal által rendezett kollokviumon szerdán dr.w.hunziker egyetemi tanár/bern/ az idegenforgalom nemzetközileg elismert szaktekintélye tartott előadást. megállapította, hogy az utóbbi években az idegenforgalomban robbanásszerű fejlődés következett be olyan, amilyenre a második világháború előtt számsem volt példa. különösen megmutatkozik ez az óriási fejlődés a földközi tenger medencéje körüli országokban. érdekes, hogy az idegenforgalomból származó jövedelem nem nőtt egyenes arányban a forgalommal. ez azzal magyarázható, hogy kisebb anyagi lehetőségekkel rendelkező tömegek is bekapcsolódtak az utazásba.

a kollokviumon dr.vitéz andrás, az országos idegenforgalmi hivatal vezetője, a magyar idegenforgalom szerepe a népgazdaságban, címmel tartott előadást.

az idegenforgalom nemzetközi fejlődése megköveteli, hogy viszonylag rövid idő alatt magyarország is sokat tegyen az idegenforgalom érdekében. elengedhetetlen a sokszor emlegetett idegenforgalmi szemlélet kifejllesztése, amely nemcsak elismeri az idegenforgalom jelentőségét, hanem következetes intézkedésekkel elő is mozdítja. tudnunk kell, hogy a külföldi turista a szállásra és az ellátásra fordított összegnek legalább kétszeresét költi el egyéb célokra. mi még nem láttunk hozzá e törvényszerűség hasznosításához. nagyon is időszerű, hogy gyakorlatban alkalmazzuk azt a találó közgazdasági igazságot, amely így hangzik: ahol lehet, előnyösebb a fogyasztót importálni, mint az árut exportálni. még nem sikerült elérni azt - például, - hogy a nemes borainkat izléses kulacsban árusítva tegyük vonzó ajándéktárggyá külföldi turisták számára. sok lehetőséget hagyunk kihasználatlanul. ezek közé tartozik a népművészeti, iparművészeti és egyéb ajándékok, mint például a matyó-bluz, herendi porcelán, stb. árusítása. érdemes megvizsgálni, milyen lehetőségek adódnak a valutabeváltás ellenében történő itthoni áruértékesítés növelésére. vonzó idegenforgalmi program, művészeti élmény, szórakozási lehetőség megteremtése terén is sok a tennivaló. példaként meg kell említeni, hogy éppen a nyári hónapokban, amikor az idegenforgalomnak mintegy fele bonyolódik le budapesten, a külföldi vendégek alig tudunk megfelelő műsort nyújtani.

a növekvő idegenforgalom érdekében sok feladatot kell megoldani. a legsürgetőbb a krónikussá vált férőhely-hiány felszámolása. gyors fejlődésre ezen a téren nem számíthatunk. új szállodákat elsősorban budapesten és a balaton környékén kívánunk építeni. a program szerint 1970-ig 19 új szálloda épül, mintegy 10.000 vendég számára. a program megvalósítása azonban csak fokozatosan történhet, addig a legfontosabb tennivaló a camping-hálózat és a fizetővendég-szolgálat tervszerű fejlesztése. 1965-re budapesten 1500, a balaton környékén 37.000, a dunakanyarban 4800 camping-helyet létesítünk - mintegy 126 millió forintot beruházással. sürgető feladatnak tartjuk a gyógyforrások nyújtotta idegenforgalmi lehetőségek kiaknázását.

a kollokvium szerdán befejezte munkáját. /mti/

16.40/m

- 29 -

NR

16⁴⁵
R

bb 50. mohácson 120 cigány dolgozik az iparban - a cigánykérdésről tárgyalt a városi tanács végrehajtóbizottsága

vid/j/m/fm

1964. november 25.

a mohácsi városi tanács végrehajtó bizottsága a cigánykérdésről tárgyalt szerdai ülésén. a vb. megállapította, hogy a városban lakó 760 cigány közül százhuszan dolgoznak ipari üzemekben, többben havi 2000 forint feletti keresetet is elérnek, sőt a normáját évek óta túlteljesítő, kiváló dolgozó is van közöttük. a városi tanács az idén négy család részére utalt ki lakást, ketten ötpersonnel családi házat építettek, másik négy család meglévő otthonát bővítette. az építési és közlekedési osztály 45.000 forintért kivitelezhető szoba-konyha-fürdőszobás ház tervét készítette el, a városi tanács házhelyeket jelölt ki az építkezésekhez. a cigánytelepről jelenleg 18 gyermek jár rendszeresen óvodába, az idén már nincs beiskolázatlan gyermek, és a 220 általános iskolai cigánytelepi tanulóval naponta egy órát külön foglalkoznak a nevelők. a felnőttek közül a legutóbbi tanévben harmincötven vizsgáltak különböző iskolákban, jelenleg pedig tízen járnak alapismereti tanfolyamra, huszan a dolgozók esti iskolájába. a művelődési ház klubfoglalkozásain rendszeresen ötvenen vesznek részt. a cigánytelepi művészcsoport ezüstérmét nyert a legutóbbi seregszemlén.

a mohácsi városi tanács végrehajtóbizottsága további erőfeszítéseket tesz a cigánylakosság helyzetének javítására, és egy év múlva ismét napirendre tűzi e kérdés tárgyalását. /mti/

...

bb 51. megszűnt az árvízvédelmi készütség a dunán

1 sb/tr/m/vg

1964. november 25.

levonult a szokatlan őszi árhullám a duna felső szakaszáról. az osztrák területen majdnem három méterrel apadt a folyó. a magyarországi felső szakaszon pedig - ahol elsőfoku árvízvédelmi készütség őrizte a gátakat - a tetőzés óta 60 centiméterrel csökkent a vízállás. az utóbbi napokban a csapadékból nem kapott újabb utánpótlást a duna. a győri vízügyi igazgatóság így szerdán elrendelte a készütség megszüntetését. az árvízvédelmi szakemberek véleménye szerint a folyó délmagyarországi szakaszán már nem lesz szükség árvízvédelmi készütségre. az árhullám egyébként már elhagyta a duna budapesti szakaszát és szerdán dunaföldvárnál tetőzött. a vízügyi előrejelzések alapján az árhullám néhány nap múlva átlépi a déli országhatárt is. /mti/

16,40/m

...

- 30 -

bb 54. átadták a jutalmakat a „ki mit tud indiáról,” pályázat nyertesinek

t áe nmé vm fm

1964. november 25.

az indiai kormány budapesti nagykövetségének útján pályázatot hirdetett a budapesti középiskolások számára indiáról szóló dolgozatok: gazdasági, földrajzi, kulturális ismertetések írására. a pályázat eredményét szerdán a kulturális kapcsolatok intézetének székházában hirdették ki. részt vett az ünnepségen kós péter, a külügyminisztérium főosztályvezetője, a művelődésügyi minisztérium és a kulturális kapcsolatok intézetének több képviselője, valamint a meghívott iskolák igazgatói és a pályázaton részt vett tanulók. dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke a magyar-indiai kulturális kapcsolatok fejlődésének egyik bizonyítékaként méltatta a jó eredménnyel zárult akció. s.v. patel, az indiai köztársaság budapesti nagykövete 21 tanulónak adta át a jutalmakat. /mti/

...

bb 53. mezőgazdasági tudományos kutatók országos tanácskozása a medosz-ban

t kz nmé vm

1964. november 25.

a medosz szakemberek szakosztályának tudományos tagozata a magyar agrártudományi egyesület és az illetékes főhatóságok rendezésében szerdán a mezőgazdasági és erdészeti dolgozók szakszervezetének székházában összeült a mezőgazdasági tudományos kutatók első országos tanácskozása, hogy megvitassa a kutatómunka eddigi tapasztalatait, problémáit és időszerű feladatait.

a tanácskozást dr. dobi ferenc, a medosz titkára nyitotta meg. hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági és erdészeti dolgozók szakszervezete kiemelten foglalkozik a kutatási tevékenység elősegítésével, a kutatók élet-és munkakörülményeinek állandó javításával. dr. szücs kálmán, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási és kísérletügyi főigazgatóságának vezetője, a tanácskozás előadója rámutatott, hogy hazánkban jelenleg 30 mezőgazdasági kutatóintézetben, egyetemen és főiskolán végeznek mezőgazdasági kutatást. a kutatási célok megvalósítására csupán az elmúlt három évben kéreken negyedmilliárd forintot áldozott a szocialista állam. az eredmények ma már feljogosítanak bennünket annak megállapítására, hogy a tudományos kutatás a mezőgazdasági termelés fejlesztésének jelentős tényezője lett. a kezdeti utkeresés hibái, s a még meglévő nehézségek ellenére az utóbbi években kutatóink több mint 600 új növényfajtát nemesítettek. korszerű talajművelési, gazdaságos trágyázási eljárásokat dolgoztak ki. megoldották többek között a legfontosabb növények öntözéses termesztéstechnikáját és eredményesen foglalkoztak a szocialista üzemszervezési módszerekkel.

/folyt. köv./

16. 15/-n

-31-

a korábbi időszakra jellemző volt, hogy az alkalmazott és fejlesztési jellegű kutatások háttérbe szorították az alapkutatásokat. az a szemlélet uralkodott, hogy a kutatás csak úgy kézzelfogható, ha mindig közvetlenül a gyakorlat számára produkálja az eredményeket. e helytelen egyoldalúságot az utóbbi két évben igyekeztünk felszámolni. kétségtelen ugyanis, hogy az alapkutatások hiánya bizonyos idő után gátolja az alkalmazott és a fejlesztési kutatások eredményességét is.

az alapkutatások létjogosultságának és feltétlen szükségességének elismerésével egyidejűleg rá kell mutatni azonban arra is, hogy a mezőgazdasági kutatások egyik fő problémája változatlanul a gyakorlattal való kapcsolat maradt. ennek okát megmagyarázza az a tény, mely szerint rövid idő alatt 50 százalékkal növelhetnénk mezőgazdasági termelésünk összértékét csupán azzal, ha a tudomány eddig elért eredményeit következetesen alkalmaznánk a termelésben. a kutatási eredmények publikálásának nem kielégítő rendszere és módja, a kutatók egy részének laza kapcsolata a termeléssel, a korszerű módszerek alkalmazásának nagyobb szaktudást igénylő volta, a kutatási eredmények tervszerű, céltudatos, egységes szaktanácsadási rendszerben történő elterjesztésének hiánya miatt a termelésnek ez az óriási tartaléka mindaddig nem érvényesülhetett jelentőségének megfelelően. gátolta az előrehaladást az is, hogy a termelésben dolgozó szakemberek nincsenek anyagilag érdekelve az egyes kutatási eredmények gyakorlati felhasználásában.

az említett hibák felszámolására több intézkedés történt. 1965-től minden kutatási eredményt alapos közgazdasági elemzésnek kell követnie azzal a céllal, hogy a gyakorlati szakemberek mindig világosan lássák, hogy egy-egy kutatási eredmény bevezetése milyen üzemi feltételek mellett célszerű, továbbá, hogy milyen gazdasági és üzemi haszonnal jár. kormányhatározat született a megfelelő színvonalú mezőgazdasági szaktanácsadó szervezet megalakítására is. az új, minden tekintetben korszerű szaktanácsadó szervezet az eddiginél sokkal nagyobb lehetőséget biztosít a kutatás eredményeinek elterjesztéséhez.

/folyt.köv./

17,00/m

- 32 -

dr. szücs kálmán előadását követő széleskörű vitában vlcsko lajos, a földművelésügyi minisztérium szakoktatási és kísérletügyi főigazgatóságának helyettes vezetője a mezőgazdasági kutatómunka tervezésének és koordinálásának problémáival foglalkozva hangsúlyozta, hogy a kutatás megtervezésében az elmúlt években hiányzott a tartalmi egymásraépítettség, sőt esetenként még az időbeli összefüggés is. mindezekhez a hiányosságokhoz hozzájárult még az a tény is, hogy a tervezésben - kevés kivételtől eltekintve - lényegében figyelmen kívül hagytuk a külföldi kutatások eddigi, vagy várható eredményeit és a szocialista országok együttműködésében rejlő lehetőségeket. a mezőgazdasági kutatás feladatait - hangsúlyozta a továbbiakban - egymagában senki sem oldhatja meg. a feladatok már csak a bonyolultságuk miatt is, különböző munkahelyeken, esetenként más főhatóságokhoz tartozó kutatók és kutató kollektívák jól egybehangolt munkáját igénylik. mindebből az következik, hogy elengedhetetlenül szükséges a kutatás magasszintű koordinálása. ez a koordinálás azonban csak úgy lehet eredményes, ha a kutatók az eddiginél jobban ismerik az azonos, vagy hasonló témakörben dolgozó társaik munkáját úgy belföldön, mint külföldön, sőt széleskörűen tájékozottak témáik kapcsolódó területein folyó kutatásokról is.

dr. kapás sándor, az országos mezőgazdasági fajta- és termelési technikai minősítő intézet igazgatója rámutatott, hogy a mezőgazdasági kísérleti eredmények bevezetése olyan széleskörű kipróbálást igényel, amelyre egy-egy kutatónak nincs lehetősége. az ipari eljárásokat többségükben a világ bármely részén használhatják, hiszen függetleníthetők az ökológiai tényezőtől. a mezőgazdaságban az új módszerek alkalmazása azonban nemcsak a gépesítettség színvonalától, hanem a csapadék- és talajviszonyoktól is függ. ezek a körülmények pedig olyan kérdéseket rejtenek magukban, a melyekre nem a kutatóknak, hanem a helyi vezetőknek, az állami gazdaságok termelési igazgatóságainak, a megyei és járási tanács mezőgazdasági osztályainak kell felfigyelniük. a kutatók elsődrendű feladata a kutatás. eredményt csak azok érhetnek el, akik ismerik a gyakorlati életet, annak igényeit és lehetőségeit. feltétlenül helyes és kívánatos, hogy az egyes kutatók rendszeres kapcsolatot tartsanak a mezőgazdasági üzemekkel. nem szabad azonban megfelekedezni arról, hogy a tudósok emberileg is sokfélék. vannak olyanok is, akik szemlélődve, spekulálva jó ötleteket gondolnak ki, eredményeket is érnek el, de a közvetlen, rendszeres szakmai segítségnyújtásra alkalmatlanok. senki se emel kifogást az ellen, hogy a kutatók elbírálásának fontos szempontja legyen a gyakorlattal való kapcsolat, de első-sorban mégis kutatómunkájukban elért eredményeik alapján ítéljük meg őket.

/folyt.köv. /
17.10/-n

-33-

bb 53. /mezőgazdasági ... 3. folyt./ m

a kutatási eredmények akkor fognak még gyorsabban elterjedni, ha a termelés anyagi eszközei fölött rendelkező felső- és középip-irányító szervek az eddiginél nagyobb mértékben támaszkodnak a kutatóintézetekre, megszűnik a kutatómunka gyakran még tapasztalható lebecsülése és nemcsak tanácsokat kérnek az intézetektől, hanem az eddiginél nagyobb mértékben igénylik egyes feladatok konkrét és tudományos alapon történő megoldását. a mezőgazdasági üzemi munkák olyan fejlődési szakaszba érkeztek, amikor tudományosan összehangolt munka nélkül már lehetetlen továbblépni. a kutatómunka a szó legszorosabb értelmében termelő erővé vált. a jövőben a munkánkat éppen ezért úgy kell továbbfejleszteni, hogy ne beszéljünk többé a kutatás és a termelés kapcsolatáról, hanem a kutatómunka és a termelés egységéről.

dr. mészáros jános, a magyar tudományos akadémia állategészségügyi kutatóintézetének igazgatója a mezőgazdasági kutatók elméleti képzettségének növelésével, a továbbképzés eddigi formáinak tapasztalataival kapcsolatos feladatokról szólott. dr. molnár béla, a kertészeti kutatóintézet igazgatója a mezőgazdasági kutatók társadalmi helyzetével, élet- és munkakörülményeivel foglalkozott. rámutatott többek között, hogy kutatóintézeteink többsége ma már nem biztosítja az ott dolgozók kívánt szintű elhelyezését. a munkahelyek építése nagymértékben elmaradt a létszámemelkedés, illetve a feladatok növekedése mellett. van olyan mezőgazdasági kutatóintézet az országban, ahol a kutatók létszáma az utóbbi években kétszeresére emelkedett, a férőhely viszont változatlan maradt. ilyen körülmények között feltétlenül szükséges, hogy beavatkozzunk a kutatási témák és a kutató munkahelyek arányaiba. ki kell zárunk azokat a témákat, amelyeknek a feltételei nincsenek biztosítva.

a tanácskozás dr. soós gábor, földművelésügyi miniszterhelyettes zárszavával ért véget. /mti/

17, 18/m

- 34 -

Me

bb 56. eltemették rexa dezsőt

t o l t n é v m f m

1964. november 25.

szerdán a farkasréti temetőben nagy részvét mellett temették el az életének 93. évében elhunyt rexa dezső író, a pest megyei könyvtár nyugalmazott főlevéltárnokát. a ravatalnál szalatnay rezső író a magyar írók szövetsége és a magyar pen club nevében vett búcsút a szövetség legidősebb és legrégebbi tagjától, majd dr. lakatos ernő, a pest megyei levéltár igazgatója mondott búcsubeszédet. rexa dezsőt - aki számos tanulmány, esszé, sok művészettörténeti, színház- és várostörténeti munka szerzője, valamint neves műfordító is volt - elkísérte utolsó útjára irodalmi életünk több kiválósága, írók, neves egyetemi tanárok, történészek, a budapesti múzeumok és levéltárak dolgozói.

a sirt elborították a megemlékezés koszorúival./mti/

bb 57. szombaton temetik mányai lajost

t s g k v m f m

1964. november 25.

mányai lajos színművészt, a magyar népköztársaság érdemes művészt, a nemzeti színház tagját november 28-án, szombaton 12 órakor kísérik utolsó útjára a farkasréti temetőben./mti/

bb 60. kitüntetés

k t n é v m f m

1964. november 25.

a népköztársaság elnöki tanácsa nádasy kálmán kétszeres kossuth-díjasnak, az állami operaház igazgatójának, a színház- és filmművészeti főiskola főigazgatójának kiemelkedő művészi, pedagógiai és közéleti munkássága elismerésül 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend aranyfokozata kitüntetést adományozta.

a kitüntetést kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke nyújtotta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál kiss károly, az elnöki tanács titkára, aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, és demeter sándor, az mszmp központi bizottsága alosztályvezetője./mti/

17.28/m

- 35 -

Me

bb 58. verekedés szurkálással - négy évi szabadságvesztés

1 bc/sk/m/fm

1964. november 25.

két vendég között szóváltás támadt a külső jászberényi ut 42. számú italboltban július 11.-én. az összetűzés tettelegességig fajult, s később a vendéglő előtt az utcán folytatódott. a verekedésbe többen beavatkoztak, köztük Lukács András, 48 éves máv-szolgálatos is. hirtelen előrántotta zsebkését, s oldalról orvul leszurta Krausz István gyári munkást, aki a verekedőket szét akarta választani. a szerencsétlen férfi olyan súlyosan megsérült, hogy életét csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg, azonban még most is betegállományban van. a szurkáló a bűncselekmény után elmenekült a helyszínről, s csak hosszas üldözés után sikerült őt elfogni a Józsefvárosi pályaudvaron.

a fővárosi bíróság Lukács Andrást emberölés kísérletéért négy évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb 59. közlekedési balesetek!

bc/sk/m/fm

1964. november 25.

a villányi ut és a fadrusz utca kereszteződésében Horváth István, 16 éves szolgálatos elgázolta egy 61-es villamos. a szerencsétlen fiatalember olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

a 10. kerületi Körösi Csoma ut és Halom utca torkolatánál Kucsera József, 45 éves lakatos nem a kijelölt helyen, figyelmen kívül ment át az uttesten, s egy motorkerékpár elütötte. az elgázolt gyalogos súlyosan, a motorkerékpár vezetője, Ladics Károly, 33 éves budapesti lakos pedig könnyebben megsérült. /mti/

1733/m

- 36 -

118

bb 61. megnyílt az akadémiai kiadó legszebb könyveinek kiállítása

1 ms/sk/m/fm

1964. november 25.

Szerdán a Magyar Tudományos Akadémia székházában kiállítás nyílt az akadémiai kiadó 1960 óta megjelent legszebb könyveiből. öt év terméséből száznál több könyvet mutat be a kiállítás. a könyvek nagy része idegen nyelven jelent meg és külső formájával is méltóan képviseli tudományos irodalmunkat. a kiállítás szombatig marad nyitva. anyagából válogatják össze azokat a könyveket, amelyekkel a kiadó részt vesz a jövő évi lipcsei könyvművészeti versenyen. /mti/

bb 55. ötszázhatvan fiatal tanulója a traktorvezetést zalában

vid kz sk vm

1964. november 25.

a megye illetékes vezetői részvételével a mezőgazdasági szakoktatás helyzetéről és feladatairól tanácskoztak szerdán zalaegecségen. mint megállapították, zalában jelenleg 87 szakmunkásképző tanfolyam működik, s ezeken körülbelül 2.500 szövetkezeti gazda ismerkedik meg alaposabban a mezőgazdaság egy-egy szakágzatával. ugyan-ezen a megbeszélésen bejelentették azt is, hogy november 30-án kezdettel a megye több gépállomásán és állami gazdaságában traktorosképző tanfolyamot indítanak. tizennégy tanfolyamon együttesen 560 fiatal termelőszövetkezeti gazda sajátítja el ezt a szép mesterséget. /mti/

bb 62. angol kémikus magyarországi látogatása

1 ms/sk/m/fm

1964. november 25.

a Magyar Tudományos Akadémia meghívására budapestre érkezett J.W. Linnett oxfordi kémikus professzor, a Royal Society tagja. az angol tudós előadást is tart hazánkban. /mti/

17,40/m

37

118

bb 63. magyar államférfiak üdvözlő táviratai a mongol népköztársaság vezetőihez

k/küm/tr/m/fm

1964. november 25.

zumzsagijn cedenbal elvtársnak, a mongol népi forradalmi párt központi bizottsága első titkárának, a mongol népköztársaság minisztertanácsa elnökének,

zsamszarangin szambu elvtársnak,

a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnöksége elnökének,

u l a n b a t o r ,

kedves elvtársak! a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány, az egész magyar nép és a magyar népben szívből üdvözljük önöket és a testvéri mongol népet a mongol népköztársaság kikiáltásának 40. évfordulója alkalmából.

a mongol nép évezredek történelmének sok viszontagsága és felmérhetetlen szenvedései után, négy évtizeddel ezelőtti elindított társadalmi fejlődés új útján, a jobb élet elérésére vonatkozó évezredek vágyak megvalósításának lehetőségei megnyitottak, a szocializmus eszméi termékeny talajra találtak mongóliában. országuk fejlődő élete, sok nagy eredménye, növekvő nemzetközi tekintélye mutatja, hogy a mongol nép dicsőséges pártjának vezetésével milyen sikeresen tudott élni az új, nagy lehetőségekkel.

a szocializmust építő mongol dolgozók hű barátokra, őszinte testvérekre találtak a szocialista országokban, közöttük a magyar népköztársaságban. összefüzi népeinket a közös eszme, az együttes küzdelem a közös célért, pártjaink és kormányaink azonos állásfoglalása a szocialista országok egysége erősítésének és a nemzetközi kommunista mozgalomnak valamennyi fontos kérdésében.

a mongol népköztársaság fennállásának ötödik évtizede küszöbén további nagy eredményeket kívánunk a testvéri mongol népnek hazája felvirágoztatásában. kívánjuk népeink barátságának és testvéri együttműködésének további erősítését mindkét ország és a szocialista világ egész közössége javára.

dobi istván,
a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke

kádár jános,
a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke.

x x x
péter jános külügyminiszter is táviratban köszöntötte m. dugerszuren-t, a mongol népköztársaság külügyminiszterét az évforduló alkalmából./mti/

17.55/-n

-38-

Handwritten signature

bb 64. november 30-án búcsúztatják temesvári jános érdemes művészt

1 ol/tné/m/fm

1964. november 25.

temesvári jános érdemes művésznek, a magyar állami operaház tagjának, a zeneművészeti főiskola aranydiplomás tanárának hamvasztás utáni búcsúztatását november 30-án 13 órakor tartják a farkasréti temetőben. az elhunytat a magyar állami operaház és a zeneművészeti főiskola saját halottjának tekinti. /mti/

bb 65. szakszervezeti küldöttség utazott szófiába

k/lm/m/fm

1964. november 25.

karakas lászlónak, a szot titkárának vezetésével szerdán szakszervezeti küldöttség utazott szófiába. a delegáció a szot elnökségének képviselőjében részt vesz a hazánkban tragikus körülmények között elhunyt bolgár szakszervezeti vezető, kiril nikolov temetésén. a küldöttség búcsúztatásán a keleti pályaudvaron jelen volt brutyó jános, a szot főtitkára és jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete. /mti/

bb 66. koreai párt- és kormányküldöttség utazott át magyarországon

tm/fm

1964. november 25.

Li cson ok, a koreai munkapárt politikai bizottságának tagja, a koreai népi demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese vezetésével koreai párt- és kormányküldöttség utazott át hazánkon. a küldöttség magyarországi tartózkodása idején pap jános, a minisztertanács elnökhelyettese ebédet adott a delegáció tiszteletére. /mti/

18.00/-n

-39-

Handwritten signature

bb 67. biszku béla elvtárs fogadta a német szocialista egységpárt küldöttségét

sk vm cz

1964. november 25.

biszku béla elvtárs, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának székházában szendán fogadta a német szocialista egységpárt központi bizottságának küldöttségét, amely a munkásárség vendégeként walter borninggal, nszép központi bizottságának osztályvezetőjével az élen hazánkban tartózkodik./mti/

bb 68. a főváros minden kerületében megalakítják a népfront pályaválasztási bizottságait

t di/tr/m/zs

1964. november 25.

a hazafias népfront budapesti elnökségének szerdai ülésén elhatározták, hogy a pályaválasztási tanácsadást is felveszik a mozgalom tevékenységének sokrétű programjába. a tanácskozáson, dr. harrer ferenc elnöki megnyitóját után deák livia alelnök terjesztette elő az új feladatokról alkotott program tervezetét.

ez egyebek között rámutat arra, az idei 64.000-nal szemben 1970-ben már mintegy 95.000-100.000 elsőéves beiskolázásáról kell gondoskodni. a következő másfél évtizedben a jelenlegi 15.000-ról körülbelül 30.000-re emelkedik a szakközépiskolák elsőéves növendékeinek száma. ugyanakkor előreláthatólag a jelenleginél egyharmaddal kevesebb diákot vesznek fel a gimnáziumokba. a tapasztalatok szerint sem a szülők, sem a pedagógusok nem ismerik kellőképpen a hivatást választó fiatalok lehetőségeit. így például nem tudják, hogy hazánkban több ezer foglalkozást, mintegy 500 szakképzettséget igénylő munkakört tartanak nyilván. emiatt évről-évre gondot okoz, hogy az egyik területen túlságosan sok a jelentkező, míg másutt nem bírják betölteni a létszámot.

az előterjesztés feletti véleménycserében sokoldalúan, elemezték a tennivalókat, s gondosan tanulmányozták, hogy milyen feladatok megoldásában kamatoztathatnák legjobban a népfront segítőkészségét. a felszólalók, köztük a fővárosi tanács, a kisz, a nőtanács és a munkaügyi minisztérium képviselői többek között hangsúlyozták, hogy elsősorban a közvélemény formálásából vehetné ki részét a mozgalom./folyt.köv./

18.50/-n

19 19

-40-

bb 68. /a főváros ... 1. folyt./ m

tekintélye, sajátos módszerei és széleskörű befolyása sokat segíthetne abban, hogy a szülők megértsék: a reális lehetőségekhez, gyermekeik tehetségéhez, adottságaihoz, tanulmányi eredményéhez kell mérniük vágyaikat.

a felszólalásokra deák livia válaszolt, majd a hazafias népfront budapesti elnöksége határozatot hozott, amelyben kimondta: a következő hetekben a hazafias népfront budapesti bizottsága mellett állandó jellegű tanácskozó testületet hívnak életre a pályaválasztási tanácsadással kapcsolatos mozgalmi feladatok irányítására. a kerületekben az iskolák pedagógusaiból, a tanács, a nagyüzemek, a szakmunkásképző iskolák és a társadalmi szervek képviselőiből pedig pályaválasztási bizottságokat alakítanak. ezek egyrészt ankétokon, előadásokon és klubjellegű összejöveteleken segítenek majd a városrész lakóinak, hogy gyermekeik megtalálják helyüket az életben. feltárják a kerület üzemeiben mutakozó elhelyezkedési lehetőségeket, s eljuttatják az iskolákhoz a rendelkezésükre bocsátott adatokat, segítenek abban, hogy rendszeres kapcsolat alakuljon ki az üzemek, vállalatok és intézmények, valamint az iskolák között. az eddigieknél is nagyobb számban kezdeményeznek üzemplátogatásokat és rendszeresen felkérnek majd üzemi vezetőket, dolgozókat arra, hogy ismertessék, mutassák be munkájukat, tevékenységi területüket.

az elnökség ezután megtárgyalta a fővárosi tanács tagok munkájának tapasztalatairól készített jelentést./mti/

bb 69. tsz-tagok a népfront klubjában

t di/tr/m/zs

1964. november 25.

a vas megyei termelőszövetkezetek biztosító és önszegélyező csoportjainak 100 tagja szendán ellátogatott a hazafias népfront országos tanácsának klubjába. a tiszteletükre rendezett baráti összejövetelen, amelyen résztvett kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, a megye országgyűlési képviselője is, dr. szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára mondott rövid beszédet. /mti/

17.00/m

19 19

-41-

bb 70. magyar írók találkozója „az ember tragédiája”, cseh és szlovák tolmácsolóival

t áe/tm/m

1964. november 25.

a budapesti csehszlovák kultúra helyiségében szerdán magyar írók, műfordítók találkoztak a magyar irodalom cseh és szlovák nyelvű tolmácsolóival: dr. L. hradskyval és stibor stitnickyvel. a két csehszlovák vendég többek között „az ember tragédiája”, lefordításával vált ismertté a magyar irodalmi életben.

a baráti összejövetel résztvevői elsősorban a nagy műfordítói teljesítmény részletei iránt érdeklődtek. radó györgy irodalomtörténész ismertette a tragédia cseh és szlovák nyelvű „karrierjét”, elmondotta, hogy a madách-mű eddig 24 nyelven 62-féle fordításban jelent meg: ezek közül kiemelkedik a cseh és szlovák nyelvű tolmácsolás, amelyen a legkiválóbb költők munkáikodtak. a cseh fordításnak több mint 7 évtizedes múltja van. előbb játszották színpadon - 1892-ben prágában - mint ahogy könyv alakban megjelent: erre 1893-ban került sor. az első cseh nyelvű színpadi előadást dóczy lajos német nyelvű fordítása alapján vhrlicky készítette, majd frantisek brabek közvetlenül magyarból átültetett szövege jelent meg először könyv-alakban. akkor 31 előadást ért meg prágában, ami jelentős siker volt az osztrák-magyar monarchia viszonyai között. 1904-ben már brnóban is többször játszották, majd az első világnáboru után ugyancsak műsorra tűzték. 1960-ban az új, korszerű fordítás dr. L. hradsky és kamil bednár tolmácsolásában tízezer példányban jelent meg egy olcsó széria-sorozatban. szlovák nyelven jelenleg már a harmadik tragédia-fordítás készül. először 1905-ben p. o. hviezdostav kitűnő fordításában került a szlovák nyelvterület olvasói kezébe, s a pozsonyi nemzeti színház 1926-ban játszotta nagy sikerrel. a második fordítást v. benjak készítette. jelenleg stibor stitnicky dolgozik a tökéletesített, korszerű fordításon, amelyet a slovenské pohľady folyóirat közöl folytatólagosan. a madách-évforduló alkalmából a szlovák televízió - a magyar televíziót megelőzve - már a legújabb szöveggel mutatott be részleteket.

az összejövetelen a jelenlévő csehszlovák vendégek és kormos mária előadóművész közreműködésével cseh és szlovák nyelvű részleteket adtak elő a műből, amelyet a jelenlévő magyar műfordítók nagy tetszéssel fogadtak./mti/

bb 71. j. mostecký professzor,

gk/m/zs

1964. november 25.

a prágai vegyész-mérnöki főiskola rektorhelyettese és j. kalal fánsek vezető úccens, budapesti műszaki egyetem vendégeként hazánkba érkezett./mti/

19.10/-n

-. -

-42-

Me

bb 72. magyar fotóművészek baráti találkozója toros horisjan-nál

t áe/tr/m

1964. november 25.

a bolgár népköztársaság életét ismertető budapesti tájékoztató iroda szerdán baráti összejövetelt rendezett a hazánkban tartózkodó toros horisjan bolgár fotóművész tiszteletére. a szívélyes hangulatban lezajlott találkozón a magyar fotóművészek és a képeslapok vezető képviselői vettek részt és hosszasan elbeszélgettek a bolgár művésszel, akinek a pesterzsébeti vasas művelődési házban jelenleg megtekinthető kiállítása nagy sikert aratott a szakmai közönség és az érdeklődők körében./mti/

-. -

bb 73. fogadás a bolgár nagykövetségen

gk/m/hk

1964. november 25.

jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete szerdán fogadást adott a magyarországon tartózkodó bolgár író- és költőküldöttség tiszteletére. a fogadáson részt vett több ismert magyar író és költő, a bolgár irodalom műfordítói, valamint a magyar külügyminisztérium és a művelődésügyi minisztérium képviselői. a fogadás meleg, baráti légkörben zajlott le. /mti/

-. -

19.22/-n

-43-

Me

bb 75. időjárásjelentés

m/hk

1964. november 25.

a meteorológiai intézet jelenti november 25-én, szerdán este 19 órakor:

enyhe idő

várható időjárás csütörtökön estig: felhőátvonulások, kisebb átfutó esővel. élénk, napközben helyenkint erős nyugati, északnyugati szél. az évszakhoz képest enyhe idő.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet: 11-15 fok között. /mti/

...-

bb 74. orgonaversenyek a magyar állami hangversenyzenekar szerdai műsorán

k ot/tné/á/fm

1964. november 25.

szerdán este a magyar állami hangversenyzenekar kovács endre, berényi istván és gergely ferenc orgonaművészek közreműködésével - nagyszerű koncertet adott a zeneakadémián. a zenekart margittay sándor vezényelte. műsoron händel: c-dur orgonaverseny, és enrico bossi: a-moll orgonaverseny című műve, valamint liszt: les preludes című szimfónikus költeménye szerepelt. /mti/

...-

20,00/m

- 44 -

ale

bb 76. indonéz fogadás a ganefo játékok évfordulóján

t fe nné vm

1964. november 25.

djoko sanjoto, az indonéz köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője szerdán filmbemutatóval egybekötött fogadást adott abból az alkalomból, hogy az elmúlt év novemberében djakartában rendezték meg a ganefo-játékokat, a fejlődő országok sportolójának vetélkedését. a fogadáson megjelent szarka károly külügyminiszterhelyettes, dr. rosta endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, a külügyminisztérium, a kulturális kapcsolatok intézetének több vezető munkatársa, a magyar testnevelési és sporthivatal, valamint a magyar sporttársadalom számos képviselője. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

a fogadáson átadták a testnevelési főiskolán vasárnap megtartott nemzetközi barátságos sport-találkozó győztesének a díjakat. ezt követően színes dokumentumfilmeket vetítettek le a ganefo-játékokról és indonézia mai életéről. /mti/

...-

bb 77. fogadás az idegenforgalmi kollokvium résztvevőinek tiszteletére

t nbj nné vm

1964. november 25.

kossa istván, az országos idegenforgalmi tanács elnöke szerdán este fogadást adott a gundel-étteremben az idegenforgalmi kollokvium külföldi és hazai résztvevőinek tiszteletére. a fogadáson megjelentek a közlekedés-és postaügyi minisztérium és az idegenforgalom vezetői, továbbá a külföldi légiforgalmi társaságok magyarországi képviselői. /mti/

...-

20.40/-n

-45-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 360-400
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i n i r e k

1964. november 26.

bb 1. több mint negyven házat tataroztak már társadalmi munkával a 7. kerület lakói

i sb/gg/m/vg

1964. november 26.

mintegy félmillió forint értékű társadalmi munkával befejezték két ötemeletes lakóház udvari részének tatarozását a Landler Jenő utca 20 számú és a hernád utca 40 számú ház lakói. hétköznaponként általában 20-25 nyugdíjas és háziasszony szépítette az épületet, de szombaton és ünnepekenként a két ház apraja-nagyja talpon volt, mindenki dolgozott, a radnóti miklós gimnázium 4. osztályának diákjai és a hernád utcai általános iskola tanulói anyagszállító ifjusági brigádokat alakítottak, a közös összefogással a két ház lakói nyolc hét alatt elvégezték a tatarozást a főlépcsőházak, udvari homlokzatok festését, a rácsok, az ajtók és az ablakok mázolását.

ezzel a két épülettel együtt már több mint negyven házat tataroztak társadalmi munkában - főleg az udvari részeket - a 7. kerület lakói. az anyagot és szerszámot természetesen a kerületi hki adta, de a házkezelőség dolgozói maguk is részt vesznek társadalmi munkában. a bethlen gábor utca 41 számú házban a 7/10-es hki körzet dolgozói - munkaidő után - bővítik irodájukat, műhelyüket, öltözőjüket és fürdőjüket. így mintegy 25.000 forint értékű munkát végeznek el. hamarosan befejezik a munkát a damjanich utca 42 és 26/a számú nagy házak lakói, s jövőre előreláthatóan újabb 40-50 épület bérlői vállalnak tatarozást társadalmi munkában.
/mti/

He